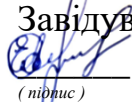

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДМИТРА МОТОРНОГО

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
Кафедра «Фінанси, облік і оподаткування»
(назва кафедри)

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Спеціалізація (за наявності) _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) Олена ЯЦУХ
(ім'я та прізвище)
«11» лютого 2026 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

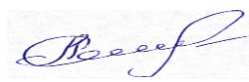
на тему **«Облік соціально відповідальної діяльності як інструмент
інформаційного забезпечення управління сталим розвитком»**

Здобувач вищої освіти:

(підпис)

Ірина БАТАРЕЙНА
(ім'я та прізвище здобувача)

Керівник:

(підпис)

канд.екон.наук, доцент Людмила САХНО
(учене звання, науковий ступінь, ім'я та прізвище)

Запоріжжя, 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДМИТРА МОТОРНОГО

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки

Кафедра «Фінанси, облік і оподаткування»

(назва кафедри)

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізація (за наявності) _____

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Володимир ЦАП

(ім'я та прізвище)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Олена ЯЦУХ

(ім'я та прізвище)

«27» листопада 2025 р.

«28» листопада 2025 р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
на підготовку кваліфікаційної роботи магістра

здобувача вищої освіти БАТАРЕЙНОЇ Ірини Олександрівни
(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи Облік соціально відповідальної діяльності як інструмент інформаційного забезпечення управління сталим розвитком

керівник роботи САХНО Людмила Анатоліївна, канд.екон.наук, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ректора університету від «24» листопада 2025 року № 603-3

2. Строк подання кваліфікаційної роботи «12» лютого 2026 року

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи науково-теоретична література, нормативна та законодавча база, матеріали фахових видань, фінансова та бухгалтерська звітність страхової компанії.

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Теоретичні основи обліку соціально відповідальної діяльності в контексті сталого розвитку.

2. Методика та інструментарій обліку соціально відповідальної діяльності в соціальних проєктах.

3. Перспективи та напрями розвитку обліку соціально відповідальної діяльності для забезпечення сталого розвитку.

5. Перелік графічного матеріалу: таблиць – 15 , рисунків – 1.

6. Дата видачі завдання «26» листопада 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

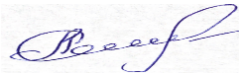
№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів	Відмітка про виконання
1	Затвердження плану роботи	01.12.2025р.	виконано
2	Розділ 1. <u>Теоретичні основи обліку соціально відповідальної діяльності в контексті сталого розвитку.</u>	19.12.2025р.	виконано
3	Розділ 2. <u>Методика та інструментарій обліку соціально відповідальної діяльності в соціальних проєктах.</u>	05.01.2026р.	виконано
4	Розділ 3. <u>Перспективи та напрями розвитку обліку соціально відповідальної діяльності для забезпечення сталого розвитку.</u>	30.01.2026р.	виконано
5	Висновки та пропозиції, список використаних джерел	04.02.2026р.	виконано
6	Перевірка на плагіат	05.02.2026р.	виконано
7	Попередній захист роботи на кафедрі	16.02.2026р.	виконано

Здобувач вищої освіти

(підпис)

Ірина БАТАРЕЙНА
(ім'я та прізвище)

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Людмила САХНО
(ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи магістра на тему:

«Облік соціально відповідальної діяльності як інструмент інформаційного забезпечення управління сталим розвитком»

1. ВНЗ: Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.
2. Рік завершення роботи: 2026 р.
3. Обсяг роботи: 81 стр.
4. Кількість додатків: 4
5. Кількість ілюстрацій: 1
6. Кількість таблиць: 15
7. Кількість джерел літератури: 70

Об'єктом дослідження є процес обліку соціально відповідальної діяльності підприємств (організацій) та вплив на інформаційне забезпечення управління їхнім сталим розвитком.

Предметом дослідження є інструментарій і методи обліку соціально відповідальної діяльності підприємств (організацій), а також інформаційне забезпечення управління сталим розвитком на основі отриманої звітності.

Мета кваліфікаційної роботи магістра полягає у визначенні ролей та особливостей обліку соціально відповідальної діяльності підприємств (організацій) як інструменту інформаційного забезпечення управління сталим розвитком і розробка рекомендацій щодо його удосконалення.

Методи проведення дослідження. У процесі дослідження використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема:

- загальнонаукові методи пізнання (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування та конкретизація) – для дослідження сутності та структури систем обліку соціально відповідальної діяльності;

- методи системного аналізу та порівняння – для аналізу сучасних підходів до формування систем обліку та звітності в Україні та за кордоном;

- емпіричні методи (документування, розрахунково-аналітичні, балансово-звітні прийоми) – для дослідження практики застосування систем обліку, аналізу та контролю соціально відповідальної діяльності у конкретних організаціях;

- методи статистичного аналізу та обробки даних – для обґрунтування результатів дослідження, зокрема, при аналізі показників ефективності та прозорості обліку;

- методи теоретичного узагальнення, систематизації та формулювання висновків – для формування рекомендацій щодо удосконалення систем обліку та звітності.

Основні результати дослідження (наукові, практичні):

1. Виявлено та систематизовано сучасні підходи до обліку соціально відповідальної діяльності підприємств та громадських організацій, з урахуванням міжнародних стандартів (GRI, SASB, TCFD) та українського законодавства.

2. Визначено ключові показники ефективності обліку соціально відповідальної діяльності, що сприяють підвищенню прозорості, відповідальності та довіри до громадських організацій.

3. Виявлено та обґрунтовано роль обліку у підвищенні ефективності управління соціальними проектами, формуванні позитивного іміджу та залученні додаткових ресурсів і підтримки від громадськості та донорів.

4. Визначено перспективи розвитку систем обліку і звітності у сфері соціальної відповідальності, з акцентом на автоматизацію, цифровізацію та гармонізацію з європейськими стандартами (CSRD, ESRS).

5. Розроблено рекомендації щодо інтеграції міжнародних та національних стандартів у внутрішні системи обліку та звітності громадських структур, що забезпечує їхню відповідність сучасним вимогам глобалізації.

Наявність документа про використання наукових результатів: Довідка про впровадження від «_11_» __лютого_ 2026 р. № ____

Ключові слова: соціальна відповідальність, облік соціально відповідальної діяльності, звітність, міжнародні стандарти, автоматизація, Big Data, штучний інтелект, блокчейн, управління сталим розвитком, громадські організації, прозорість, стандарти звітності, інформаційні технології, моніторинг.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

1.1. Поняття та сутність обліку соціально відповідальної діяльності

1.2. Міжнародні й українські стандарти обліку соціальної відповідальності

1.3. Еволюція концепції обліку соціально відповідальної діяльності

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОБЛІКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТАХ

2.1. Організаційно-методичні підходи до обліку та звітності

2.2. Впровадження сучасних інформаційних технологій в систему обліку

2.3. Оцінка ефективності систем обліку у реалізації соціальних проєктів

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

3.1. Вплив обліку на підвищення ефективності та довіри у соціальних проєктах

3.2. Перспективи вдосконалення систем обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності

3.3. Стратегії інтеграції обліку соціальної відповідальності в системи управління організаціями

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЗВО – заклади вищої освіти

ЄС – Європейський Союз

КСВ – корпоративна соціальна відповідальність

ГО – громадська організація

ДБТУ – Державний біотехнологічний університет

GRI – Global Reporting Initiative (Глобальна ініціатива з підготовки звітів)

ООН – Організація Об'єднаних Націй

CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive (Директива про звітність у сфері сталого розвитку)

ESG – Environmental, Social, Governance (Екологічні, соціальні та управлінські критерії)

СВД – соціально відповідальна діяльність

ISO – International Organization for Standardization (Міжнародна організація зі стандартизації)

МОП - Міжнародна організація праці

ESRS – European Sustainability Reporting Standards (Європейські стандарти звітності щодо сталого розвитку)

УП – управлінська політика

KPI – ключові показники ефективності

ВСТУП

Актуальність дослідження. В сучасних умовах розвитку суспільства та економіки особливого значення набуває питання забезпечення сталого розвитку країни через ефективний облік та висвітлення соціально відповідальної діяльності суб'єктів громадянського суспільства. Зокрема, у контексті збройного конфлікту в Україні та його наслідків, роль громадських організацій у підтримці постраждалих, реінтеграції ветеранів та внутрішньо переміщених осіб зростає в рази. Облік соціально відповідальної діяльності слугує важливим інструментом інформаційного забезпечення управління, що дозволяє формувати об'єктивну картину внеску організацій у сталий розвиток держави, підвищувати її прозорість та відповідальність. Саме тому дослідження механізмів обліку такої діяльності є актуальним і необхідним для формування ефективної системи управління та стратегічного планування у сфері соціальної відповідальності.

Об'єкт дослідження: процес обліку соціально відповідальної діяльності підприємств (організацій) та вплив на інформаційне забезпечення управління їхнім сталим розвитком.

Предмет дослідження: інструментарій і методи обліку соціально відповідальної діяльності підприємств (організацій), а також інформаційне забезпечення управління сталим розвитком на основі отриманої звітності.

Мета дослідження: визначення ролі та особливостей обліку соціально відповідальної діяльності підприємств (організацій) як інструменту інформаційного забезпечення управління сталим розвитком і розробка рекомендацій щодо його удосконалення.

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань:

- проаналізувати теоретичні засади обліку соціально відповідальної діяльності;

- дослідити сучасні підходи до інформаційного забезпечення управління сталим розвитком;

- визначити специфіку діяльності громадської організації «Година для України» у контексті соціальної відповідальності;

- розробити рекомендації щодо удосконалення системи обліку та звітності громадських організацій у цій сфері.

У роботі застосовуються такі методи:

- загальнонаукові методи пізнання (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування та конкретизація) – для дослідження сутності та структури систем обліку соціально відповідальної діяльності;

- методи системного аналізу та порівняння – для аналізу сучасних підходів до формування систем обліку та звітності в Україні та за кордоном;

- емпіричні методи (документування, розрахунково-аналітичні, балансово-звітні прийоми) – для дослідження практики застосування систем обліку, аналізу та контролю соціально відповідальної діяльності у конкретних організаціях;

- методи статистичного аналізу та обробки даних – для обґрунтування результатів дослідження, зокрема, при аналізі показників ефективності та прозорості обліку;

- методи теоретичного узагальнення, систематизації та формулювання висновків – для формування рекомендацій щодо удосконалення систем обліку та звітності.

Базою дослідження є діяльність громадської організації «Година для України», яка здійснює підтримку ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб та інших груп, що потребують допомоги у складних життєвих обставинах, а також зосереджена на соціальному відновленні та зміцненні морального духу українського суспільства. Інформаційною базою є внутрішні документи організації, звіти, а також результати досліджень та інтерв'ю.

У рамках дослідження формуються та розвиваються теоретичні підходи до концептуалізації обліку соціально відповідальної діяльності громадських

організацій. Це включає аналіз сучасних моделей і методів обліку, їх адаптацію до особливостей діяльності некомерційних секторів, а також визначення ключових показників та критеріїв оцінки соціальної відповідальності. Важливим аспектом є систематизація та класифікація інформаційних потоків, що забезпечують об'єктивність і прозорість звітності. Крім того, дослідження сприяє формуванню теоретичних основ для інтеграції облікових процесів у системи управління сталим розвитком. Це дозволяє закласти підґрунтя для подальших наукових досліджень у галузі соціальної відповідальності, розширити розуміння ролі громадських організацій у забезпеченні сталого розвитку через механізми обліку та звітності.

На практичному рівні результати дослідження мають потенціал для застосування у діяльності громадських організацій, державних структур та інших суб'єктів управління. Зокрема, розроблені рекомендації щодо удосконалення системи обліку соціально відповідальної діяльності сприятимуть підвищенню рівня прозорості та відповідальності громадських організацій. Це особливо важливо у сучасних умовах, коли суспільство та донори дедалі більше цінують відкритість і підзвітність у роботі некомерційних структур. Застосування результатів дослідження дозволить створити більш ефективні механізми моніторингу та оцінки діяльності громадських організацій у сфері соціальної відповідальності, що, у свою чергу, сприятиме зміцненню їх авторитету та довіри з боку громадськості і партнерів. Крім того, рекомендації щодо удосконалення системи обліку можуть бути використані для розробки внутрішніх політик, стандартів звітності та інструментів управління, що підвищить ефективність реалізації програм та проєктів у сфері сталого розвитку. Загалом, робота сприятиме формуванню обґрунтованих методичних та практичних підходів до обліку соціально відповідальної діяльності громадських організацій, що є важливим кроком у напрямку підвищення їх ролі у досягненні цілей сталого розвитку України.

Результати роботи можуть бути корисними для студентів та викладачів закладів вищої освіти, а також для державних, громадських установ та організацій, їхніх фахівців; благодійних організацій, фондів та інших зацікавлених об'єктів і суб'єктів удосконалення державної політики та програм у сфері обліку, соціального обслуговування.

Апробація результатів дослідження: конференції, публікації.

Апробація дослідження відбувалася шляхом підготовки тез та наукової статті, що дозволить поширити отримані результати серед фахівців і практиків у галузі соціальної відповідальності та управління.

1. III Міжнародна науково-практична конференція «Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід». Батарейна І.О., Сахно Л.А. ДБТУ, м. Харків, 14 листопада 2025 року. Тези: «Імплементация вимог директиви ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку в системі обліку підприємств України».

2. Сахно Людмила, Батарейна Ірина. Облік соціально відповідальної діяльності як інструмент інформаційного забезпечення управління сталим розвитком. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2025. Випуск 3-4. С. 26-34. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2025.03-04.026>

Таким чином, проведене дослідження сприятиме поглибленому розумінню ролі обліку соціально відповідальної діяльності у забезпеченні сталого розвитку України та розвитку ефективних інструментів інформаційного забезпечення управлінських процесів у цій сфері.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

1.1. Поняття та сутність обліку соціально відповідальної діяльності

У контексті сучасних досліджень відзначається, що розвиток бізнесу і громадських ініціатив на засадах сталого розвитку вимагає глибокого аналізу та застосування відповідних інструментів обліку. Особливо важливо впроваджувати в досвід організацій соціальні проєкти, застосовуючи стратегії сталого розвитку. Це дозволить не тільки підвищити ефективність існуючих програм, а й визначити перспективи їхнього вдосконалення.

У посібнику «Управління сталим розвитком», за редакцією В. Беха, М. Туленкова, в межах системного підходу розглянуто світоглядно-історичні, логіко-методологічні та соціально-технологічні засади управління сталим розвитком соціальних систем у контексті глобальних соціально-культурних змін і динамічних трансформацій сучасного постіндустріального соціуму; висвітлено проблеми формування та оцінювання можливостей сталого розвитку соціальних утворень, а також сучасні механізми управління якісно новим світоустроєм соціальної спільноти на основі інноваційної методології управлінського циклу, що є результатом творчого потенціалу планетарного соціального організму [53].

Питання соціальної відповідальності розглядалися у роботах учених: Г. Боуен, З. Галушка, О. Грішнова, А. Керролл, А. Колот, Ф. Котлер, І. Комарницький, М. Кужелев, Ю. Петрушенко, Н. Супрун, М. Фрідмен, Н. Шміль, а також таких вчених України, як В. Боднар, О. Пархоменко, Ю. Бойко, Л. Кравченко, В. Середа, В. Баран, які внесли значний внесок у дослідження проблем соціальної відповідальності та сталого розвитку бізнесу в українському контексті.

Дослідники, такі як М. Бондар, І. Жиглей, І. Замула, В. Карагод, С. Король, Н. Малюга, О. Лаговська, С. Левицька та О. Харитонova, зробили

внесок у розвиток системи управління підприємствами та теорії соціальної звітності. Теоретичні засади управління соціальними проектами висвітлюють як закордонні, так і вітчизняні дослідники. Зокрема, О. Матюшенко досліджує теоретичні підходи до визначення соціального проектування та, на основі аналізу, узагальнює поняття «соціальний проект» з позицій проблемно-орієнтованого й об'єктно-орієнтованого підходів - як прогнозованої та запланованої моделі соціальної реальності, що відображає бажаний стан конкретної соціальної системи [25]. Основи ефективного управління соціальним проектом від його концепції до реалізації розробляють Т. Кулініч та О. Пермінова. М. Стрижко, А. Ковалевська висвітлюють особливості соціальних проектів як об'єктів управління, їх класифікацію та ключові етапи управління такими проектами. Вчені також приділяють увагу окремим аспектам управління на різних стадіях [1; 19; 36; 48]. Так, В. Тернопільська та О. Бакуліна досліджують формування цілей і обґрунтування їх доцільності в процесі управління соціальними проектами [52].

Облік соціально відповідальної діяльності виступає важливим інструментом для забезпечення інформаційної підтримки сталого розвитку, перетворюючи соціальні та екологічні аспекти роботи компанії у вимірювані показники для прийняття управлінських рішень. Це сприяє балансуванню прибутковості з інтересами суспільства та довкілля через підготовку соціальних звітів та інших форм звітності. Такий підхід надає керівництву необхідну інформацію для стратегічного планування, підвищує прозорість діяльності, зміцнює репутацію підприємства і залучає інвестиції, орієнтовані на сталий розвиток.

Основні аспекти обліку:

- Інформаційна база: систематизація даних про вплив підприємства на споживачів, працівників, громади та довкілля.
- Збалансованість інтересів: поєднання фінансових цілей із соціально-економічними та екологічними зобов'язаннями.

- Вимірювання: перетворення нематеріальних аспектів (соціального впливу) у кількісні та якісні показники.

Роль як інструменту:

- Прийняття рішень: забезпечення керівництва інформацією для формування стратегій сталого розвитку, що враховують соціальні та екологічні фактори.

- Прозорість та звітність: підготовка соціальних звітів (зазвичай у рамках стандартів GRI) для зацікавлених сторін - інвесторів, споживачів, суспільства.

- Управління ризиками: виявлення та зменшення негативних соціальних і екологічних наслідків діяльності.

- Репутація та конкурентоспроможність: покращення іміджу компанії та її привабливості для інвесторів, орієнтованих на ESG-інвестиції.

Інформаційне забезпечення сталого розвитку:

- Облік формує систему даних, яка дозволяє відстежувати прогрес у досягненні цілей сталого розвитку, зокрема цілей ООН.

- Ці дані використовуються для планування, моніторингу та оцінки ефективності соціальних і екологічних інвестицій.

Отже, облік соціально відповідальної діяльності перетворює добровільні зобов'язання бізнесу у керований інформаційний процес, що є необхідним для забезпечення довгострокової стійкості та відповідальності підприємства перед суспільством.

Розвиток організацій на основі концепції сталого розвитку широко розглядається у дослідженнях багатьох науковців, проте залишається необхідність у більш глибокому аналізі особливостей впровадження проєктів сталого розвитку на рівні організацій. Особливо важливим є вивчення досвіду організацій соціального спрямування, які застосовують стратегії сталого розвитку. Водночас, питання обліку соціальної відповідальності як основи сталого розвитку залишаються недостатньо дослідженими, що потребує

подальших наукових досліджень для створення інформаційної бази для управлінських рішень внутрішньої та зовнішньої діяльності підприємств.

Сьогодні очевидним є процес формування та швидкого зростання глобального інформаційного суспільства. Система управління не може функціонувати ефективно без точної, своєчасної та релевантної інформації, а також її аналізу. Обліково-аналітичне забезпечення відіграє ключову роль у діяльності організації, сприяючи взаємодії різних структурних підрозділів і швидкому реагуванню на зміни як у внутрішньому, так і у зовнішньому середовищі. Впровадження сучасних інформаційних технологій в управлінські процеси дає можливість малим підприємствам більш ефективно аналізувати ситуацію, прогнозувати розвиток і приймати обґрунтовані управлінські рішення [11, 15; 46].

В сучасних умовах важливим є дотримання нормативних вимог щодо обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності. В розпорядженні Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року» йдеться про стратегічні цілі та пріоритети державної політики у сфері соціальної відповідальності підприємств і громадських організацій [6; 42]. Зокрема, у цій концепції визначено важливість формування системи обліку та звітності соціально відповідальної діяльності як ключового інструменту для підвищення прозорості, відповідальності та стратегічної орієнтації бізнесу та громадських структур у напрямку сталого розвитку. Це дозволяє забезпечити узгодженість внутрішніх процедур та прозорість у звітності щодо сталого розвитку.

Облік соціально відповідальної діяльності – це частина обліково-аналітичного забезпечення бізнесу, яка є центральною темою цього напрямку. Управління сталим розвитком є сучасною, інноваційною трансформацією в управлінні бізнесом. Концепція сталого розвитку тісно пов'язана з європейським вектором, оскільки в ЄС вимоги до корпоративної соціальної

відповідальності (КСВ) та нефінансової звітності є одними з найсуворіших та найбільш розвинених. Це робить частину «на шляху до ЄС» дуже релевантною.

Корпоративна звітність зі сталого розвитку – це звітність, яка розкриває інформацію про екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності компанії. Ключовим нормативним актом, що регулює це, є європейська Директива про корпоративну звітність зі сталого розвитку, яка вимагає від компаній розкривати прозорі дані про свою діяльність у сферах довкілля, суспільства та корпоративного управління. Директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) - директива Європейського Союзу, яка вимагає від певних компаній розкривати інформацію про сталий розвиток. Зобов'язує компанії, які мають або здійснюють значну діяльність на території ЄС, розкривати інформацію про ESG. Директива поширюється на великі компанії та певні види інших організацій, які зареєстровані на регульованих ринках ЄС або провадять значну діяльність у країнах ЄС. Звітність за певними положеннями почала застосовуватися з 2024 фінансового року для деяких компаній, а з 2025-го – для інших, наприклад, багатьох європейських підприємств [14].

Звітність підприємств – це загальний термін, який охоплює різноманітні документи про господарську діяльність та фінансовий стан компанії. До стандартної *фінансової звітності* належать баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітів. *Облік соціально відповідальної діяльності (СВД)* - це система, яка включає документування та звітування про соціальні, екологічні та управлінські дії компанії, а також про їхній вплив на суспільство та довкілля. Основними інструментами такого обліку є, зокрема, *соціальні звіти*, які компанії публікують поряд з фінансовими, щоб прозвітувати про свою активну соціальну позицію [7; 16]. *Ключові аспекти обліку СВД:*

1. Соціальні звіти: це основний інструмент звітування, який надає детальну інформацію про соціальні та екологічні показники діяльності компанії.

2. Діяльність компанії: облік охоплює широкий спектр взаємодій компанії зі споживачами, працівниками, партнерами та суспільством загалом.

3. Вплив на добробут: важливою частиною обліку є документування того, як діяльність компанії сприяє підвищенню рівня добробуту суспільства, а також як вона відповідає інтересам самої компанії.

4. Звітування: компанії добровільно долучаються до обліку своєї соціальної відповідальності, що є частиною їхньої стратегії управління.

Форми обліку: континентальна модель - характерна для європейських країн; американська модель - має свої відмінності, як і азійська модель.

Облік соціально відповідальної діяльності (СВД) є невід'ємною складовою сучасної системи корпоративного управління, що сприяє формуванню прозорості, відповідальної та сталого розвитку діяльності підприємств. В умовах глобалізації та високої конкуренції компанії дедалі більше орієнтуються на врахування нефінансових аспектів своєї діяльності, що підтверджується зростаючим попитом на нефінансову звітність і відповідальні бізнес-практики.

Як зазначає В. Білодід, облік соціально відповідальної діяльності - це систематичний процес збору, обробки й аналізу інформації щодо нефінансових аспектів діяльності підприємства, що відображають його внесок у сталий розвиток суспільства та охорону навколишнього середовища [3]. Це дозволяє керівництву та зацікавленим сторонам отримати об'єктивну оцінку рівня відповідальності компанії, її впливу на суспільство й навколишнє середовище.

За українським вченим В. Смілянець (2019), облік СВД - це інструмент, що допомагає підприємствам систематизувати нефінансову інформацію й звітувати про свою відповідальність за допомогою структурованих показників. Він підкреслює, що цей облік сприяє підвищенню рівня корпоративної соціальної відповідальності та формує позитивний імідж компанії на ринку [48].

Міжнародний експерт Е. Вагнер (Wagner, 2019) визначає облік СВД як інтегральний інструмент управління нефінансовою інформацією, що дозволяє компанії не лише відповідати нормативним вимогам, але й стратегічно формувати свою репутацію через прозорість і відповідальність [49].

Облік СВД охоплює широке коло аспектів, серед яких:

- соціальні ініціативи та програми для працівників (охорона праці, навчання, соціальні виплати);
- екологічні заходи (зменшення викидів, раціональне використання ресурсів);
- участь у благодійних та громадських проектах;
- дотримання прав людини, етичних стандартів і корпоративної культури [5].

Як зазначає український вчений В. Першин (2020), важливо не тільки фіксувати факти соціальної відповідальності, але й вимірювати їхню якість та вплив, щоб оцінити рівень відповідності стратегічним цілям компанії [34].

Основні функції обліку соціально відповідальної діяльності зводяться до таких:

- Інформаційна функція - забезпечення збирання та систематизації нефінансових даних, що дозволяє керівництву приймати обґрунтовані рішення;
- Контрольна функція - моніторинг відповідності діяльності компанії нормативним і етичним стандартам;
- Мотиваційна функція - стимулювання компаній до підвищення рівня соціальної відповідальності шляхом оцінки і заохочень;

- Комунікаційна функція - інформування внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін про здійснювані ініціативи [61].

Як підкреслює західний дослідник Г. Гроу (Grau, 2018), ефективність обліку СВД визначається його здатністю створювати цінність для усіх зацікавлених сторін і сприяти сталому розвитку підприємства [58].

Застосовуються різноманітні підходи, що базуються на міжнародних стандартах і практиках:

- Стандарти GRI (Global Reporting Initiative) - визначають структуру нефінансової звітності та критерії її формування;

- ISO 26000 - міжнародний стандарт, що регулює соціальну відповідальність організацій;

- Міжнародна ініціатива з корпоративної звітності (GRI, 2021) - сприяє створенню прозорих систем нефінансової звітності, що відповідають глобальним стандартам;

- Інтегрована звітність - поєднання фінансових та нефінансових показників у єдині звіти;

- Автоматизація обліку - використання сучасних інформаційних систем для збору та аналізу нефінансових даних [29; 57].

Як відзначає К. Лі (Lee, 2017), сучасний облік СВД має бути стратегічним інструментом, що допомагає компаніям формувати довгострокові конкурентні переваги через підвищення довіри й репутації [67].

Облік соціальної відповідальності регулюється на рівні:

- Українського законодавства - закони про бухгалтерський облік, стандарти нефінансової звітності, екологічне та трудове право;

- Міжнародних стандартів - GRI, ISO 26000, рекомендації Міжнародної організації праці (МОП);

- Галузевих та корпоративних практик - сертифікації, рейтинги та етичні кодекси (наприклад, сертифікація B Corp).

Як зазначає Р. Вагнер (Wagner, 2019), удосконалення нормативної бази та міжнародне співробітництво є ключовими чинниками гармонізації підходів до нефінансової звітності [44; 56; 69].

Отже, облік соціально відповідальної діяльності є невід'ємною частиною сучасного управління підприємствами, що дозволяє не лише демонструвати відповідальність перед суспільством і навколишнім середовищем, але й формувати стратегічні конкурентні переваги. Враховуючи думки українських та закордонних вчених, можна зробити висновок, що розвиток системи нефінансової звітності та обліку СВД має важливе значення для забезпечення сталого розвитку підприємств і їхньої довгострокової стійкості у сучасному світі.

1.2. Міжнародні й українські стандарти обліку соціальної відповідальності

Сьогодні Україна переживає важкі часи, але країна все робить для покращення ситуації в усіх напрямках, а також в системі обліку підприємств. План Ukraine Facility 2024-2027 слугує комплексним інструментом для відбудови, реконструкції та модернізації держави, одночасно пришвидшуючи її інтеграційний шлях до членства у Європейському Союзі. Цей документ формує середньострокове бачення соціально-економічного розвитку, спрямоване на максимальне наближення країни до Єдиного ринку ЄС. Таке наближення реалізується через послідовне узгодження з європейськими цінностями, адаптацію до правил, стандартів, політик і практик ЄС (так званого *acquis*), та поглиблення інтеграції з країнами-членами. Для досягнення цієї стратегічної мети План передбачає чіткий перелік реформ у ключових галузях, які є каталізаторами зростання та приваблюють пріоритетні інвестиції [66].

Усі заходи, розраховані на чотирирічний період дії Плану, були ретельно відібрані, розроблені та структуровані з урахуванням потреб, пріоритетів і

ресурсного потенціалу України, а також її прагнення до європейського майбутнього. Таким чином, основний фокус Плану полягає у сприянні вступу до ЄС та поступовій гармонізації українського законодавства з європейськими нормами [2; 68].

Україна має статус кандидата на членство в ЄС, що передбачає гармонізацію національного законодавства з правом Європейського Союзу (*Acquis Communautaire*). Директива CSRD (*Corporate Sustainability Reporting Directive*) є ключовою частиною європейського Зеленого курсу (*Green Deal*) та фінансового законодавства. Виникає юридична необхідність, тобто імплементація CSRD та Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку (*ESRS*) в національну систему обліку та звітності є юридичною передумовою для подальшої інтеграції в європейський економічний простір. Вимоги CSRD поширюються не лише на європейські компанії, але й на великі підприємства з-за меж ЄС, які мають значні операції або котируються на європейських біржах, а також на дочірні підприємства європейських груп. Українські компанії, що працюють з європейськими партнерами або експортують до ЄС, вже зараз мають готуватися до надання даних для звітності своїх контрагентів (в рамках звітування по ланцюгу створення вартості). Без відповідного обліку СВД вони ризикують бути виключеними з європейських ланцюгів постачання [70].

Міжнародні інвестори та фінансові установи (банки, фонди) все частіше вимагають якісну, стандартизовану ESG-звітність (*Environmental, Social, Governance*) для прийняття рішень. Якісний облік та звітність за стандартами *ESRS* є критичним для залучення «зеленого» фінансування та інвестицій на відновлення (*Green Deal financing*) та післявоєнну відбудову, що є пріоритетом для України. Впровадження CSRD підвищує прозорість та підзвітність українського корпоративного сектору, зміцнюючи довіру міжнародних партнерів, інвесторів та суспільства. CSRD та *ESRS* забезпечують уніфікацію розкриття даних, що дозволяє інвесторам та іншим стейкхолдерам легко порівнювати показники українських компаній з європейськими [3].

В Директиві (ЄС) 2018/843 зазначено, що з метою протидії використанню фінансової системи Європейського Союзу для відмивання грошей та фінансування тероризму, було прийнято Директиву (ЄС) 2015/849. Цей документ, який набув чинності у внутрішньому праві держав-членів до 26 червня 2017 року, формує всеосяжну правову архітектуру [14; 15]. Її основна мета - зобов'язати країни ідентифікувати, усвідомити та знизити відповідні ризики, а також гарантувати ефективне стягнення активів, пов'язаних із терористичною діяльністю. Досягнення цілей цієї Директиви повинно продовжуватися та будь-які зміни до неї повинні узгоджуватися з поточними діями Союзу в сфері протидії тероризму та фінансуванню тероризму, проте, такі зміни повинні вноситися з належним урахуванням фундаментального права на захист персональних даних, а також із дотриманням і застосуванням принципу пропорційності. Корпоративна звітність зі сталого розвитку – це звітність, яка розкриває інформацію про екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності компанії. Ключовим нормативним актом, що регулює це, є європейська Директива про корпоративну звітність зі сталого розвитку, яка вимагає від компаній розкривати прозорі дані про свою діяльність у сферах довкілля, суспільства та корпоративного управління. Звітність підприємств – це загальний термін, який охоплює різноманітні документи про господарську діяльність та фінансовий стан компанії. До стандартної фінансової звітності належать баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітів [4].

Імплементация CSRD вимагає фундаментальних змін у національній системі обліку (бухгалтерському, управлінському) для забезпечення збору, обробки та достовірності нефінансових даних (викиди CO₂, соціальні показники, біорізноманіття тощо). Також Директива запроваджує обов'язковість зовнішньої перевірки (аудиту) звітності зі сталого розвитку, що створює нові вимоги до облікових даних та їх верифікації. На сьогодні існує гостра науково-методична прогалина щодо практичних механізмів інтеграції

європейських стандартів ESRS у національну облікову практику. Наше дослідження прямо спрямоване на розробку шляхів подолання цієї прогалини.

Концепція сталого розвитку тісно пов'язана з європейським вектором, оскільки в ЄС вимоги до корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) та нефінансової звітності є одними з найсуворіших та найбільш розвинених. Це робить частину «на шляху до ЄС» дуже релевантною.

Важливо відмітити, що організаційна структура сучасного бізнесу нагадує багаторівневий проєктний портфель, де кожне рішення, дія чи досягнення фактично є самостійним або інтегрованим проєктом. Така парадигма переконливо демонструє вирішальне значення компетентного управління проєктами (УП) для функціонування сьогоднішніх компаній. Управління проєктами є ключовим та забезпечує структурованість та ефективність організаційних процесів. Воно дозволяє не тільки спланувати ініціативи, але й забезпечити їх кероване впровадження та контроль. По суті, всю діяльність підприємства можна розкласти на послідовність проєктів, що починаються з концептуалізації та завершуються практичною реалізацією. Крім того, УП відіграє незамінну роль у підвищенні операційної стійкості підприємства, дозволяючи йому бути проактивним та гнучким перед обличчям ринкових викликів. Тому ефективне управління проєктами є імперативом для будь-якої компанії, яка прагне конкурентної переваги та високої результативності. Здатність до безперервної оптимізації проєктної методології стає визначальним фактором довгострокового успіху [10].

Отже, кінцевий успіх бізнесу прямо корелює з ефективністю використання наявних ресурсів у процесі його операційної діяльності. Таким чином, будь-який вид підприємництва інтегрує три взаємозалежні складові: інвестиційну, операційну та фінансову діяльність. Успіх цього процесу залежить від фундаментальної трансформації національної системи обліку - від збору нефінансових даних до їхньої зовнішньої верифікації. Лише повна гармонізація облікової практики дозволить українським підприємствам уникнути виключення з європейських ланцюгів постачання, залучити

міжнародне «зелене» фінансування та зміцнити свою конкурентоспроможність на Єдиному ринку ЄС.

Облік соціальної відповідальності (СВД) є важливою складовою системи управління сталим розвитком організацій. Його нормативне забезпечення визначає правила, вимоги та рекомендації щодо збору, обробки та подання інформації про діяльність у соціальній, економічній та екологічній сферах. Аналіз світових та національних стандартів показує їхню ключову роль у підвищенні прозорості, підзвітності та довіри до громадських організацій і бізнесу [8].

Світовий досвід у сфері обліку соціальної відповідальності здебільшого базується на міжнародних стандартах, що забезпечують уніфікацію підходів та підвищують порівняння звітності.

Найбільш впливовим документом є Стандарт GRI (Global Reporting Initiative), який визначає глобальні принципи та критерії підготовки нефінансових звітів. Стандарти GRI спрямовані на забезпечення прозорості та достовірної інформації про вплив організацій на довкілля, суспільство та економіку. Вони передбачають використання принципів прозорості, підзвітності, відповідальності та врахування інтересів зацікавлених сторін (GRI, 2021). Згідно з цим стандартом, організації повинні систематично збирати та подавати інформацію щодо своїх соціальних ініціатив, їхньої ефективності та впливу [7; 64].

Ще одним важливим міжнародним документом є ISO 26000:2010 - Міжнародний стандарт соціальної відповідальності, що встановлює керівні принципи щодо впровадження соціальної відповідальності в діяльність організацій. Цей стандарт не є сертифікаційним, але визначає основи етики, управління, прав людини, охорони навколишнього середовища та взаємодії з громадськістю (ISO, 2010). Впровадження стандарту дозволяє підприємствам і громадським структурам систематизувати підходи до соціальної відповідальності та підвищити довіру з боку суспільства [9; 23].

Крім того, важливу роль відіграє Глобальна ініціатива з управління корпоративною відповідальністю (GRI), що сприяє уніфікації підходів до звітування та підвищенню рівня відповідальності організацій на глобальному рівні.

Національна система регулювання обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності в Україні поступово розвивається, враховуючи міжнародний досвід. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» (Закон України, 2010) визначає загальні принципи ведення обліку та підготовки фінансової та нефінансової звітності, до яких належать і аспекти соціальної відповідальності [16].

Важливим кроком у регулюванні сфери стала розробка Національного стандарту України «Звіт про соціальну відповідальність» (НАССР), який адаптований до міжнародних стандартів і враховує особливості українського законодавства та практики. Він містить рекомендації щодо структури та змісту звітності, критеріїв оцінки впливу діяльності організацій на соціальну сферу та навколишнє середовище (Національні стандарти України, 2022).

Крім того, Міністерство фінансів України та інші державні органи видають рекомендації щодо складання нефінансових звітів, що висвітлюють соціальні ініціативи та їх результати. Це сприяє підвищенню рівня прозорості громадських організацій і бізнесу, що активно впливає на формування довіри суспільства [12; 27; 39].

У сучасних умовах підвищена увага до нефінансової звітності обумовлює необхідність застосування міжнародних і національних стандартів для систематизації та уніфікації інформації про соціальну відповідальність. Це дозволяє зацікавленим сторонам отримувати об'єктивну та порівнювану інформацію, що сприяє підвищенню довіри до громадських організацій, бізнесу та державних структур.

Застосування стандартів GRI, ISO 26000 та українських нормативних документів сприяє формуванню культури відповідальності, підвищенню рівня

професіоналізму працівників, а також удосконаленню внутрішніх процесів оцінки і моніторингу соціальних ініціатив.

Отже, сучасний стан розвитку міжнародних та українських стандартів обліку соціальної відповідальності є визначальним фактором у формуванні прозорої та довірчої системи звітування організацій. Світовий досвід, здебільшого базуючись на стандартах GRI та ISO 26000, закладає основу для уніфікації підходів до оцінки та розкриття нефінансової інформації, що сприяє підвищенню рівня довіри з боку інвесторів, партнерів та суспільства. Україна, у свою чергу, поступово інтегрує міжнародні практики у свої нормативно-правові акти, зокрема через розробку національних стандартів, таких як НАССР, що враховують особливості вітчизняної реальності та вимоги європейського законодавства.

Загалом, гармонізація української системи обліку та звітності з європейськими стандартами, зокрема CSRD та ESRS, є ключовою передумовою для інтеграції українського бізнес-сектору у європейський економічний простір, що відкриває нові можливості для залучення зеленого фінансування та інвестицій. Водночас, застосування міжнародних стандартів сприяє підвищенню рівня відповідальності та професіоналізму фахівців у сфері обліку соціальної відповідальності, що є важливим чинником у реалізації стратегічних цілей України щодо сталого розвитку та європейської інтеграції.

1.3. Еволюція концепції обліку соціально відповідальної діяльності

Історичний огляд розвитку концепції обліку соціальної відповідальності демонструє поступовий перехід від традиційного фінансового обліку до більш комплексного і багатовекторного підходу, що враховує не лише економічні показники, а й соціальні та екологічні аспекти діяльності підприємств. Це відображає зміну парадигм управління та прагнення суспільства до більш прозорої та відповідальної поведінки бізнесу.

Перший етап розвитку концепції обліку соціальної відповідальності припадає на 1970-ті роки, коли почали з'являтися перші спроби враховувати соціальні аспекти у звітності підприємств. Тоді основна увага зосереджувалася на соціальній відповідальності як етичному обов'язку бізнесу перед суспільством, але практичних механізмів її відображення ще не існувало.

На другому етапі, у 1980-1990-х роках, з поширенням концепцій сталого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), почали з'являтися перші стандарти та рекомендації щодо нефінансової звітності. В цей період активно розвивалися ідеї щодо інтеграції соціальних та екологічних показників у структуру управління підприємствами, зокрема через створення перших систем соціального обліку та звітності.

Наступний, третій етап, характеризується формалізацією підходів і широким впровадженням міжнародних стандартів (GRI, ISO 26000) та національних нормативних документів. Зростає увага до систематизації даних, їхньої порівнюваності та підзвітності. Водночас, з'являються перші програмні засади для оцінки нефінансових ризиків і впливу діяльності підприємств на довкілля і суспільство.

Сучасний, четвертий етап, відзначається інтеграцією концепції обліку соціальної відповідальності у стратегічне управління компаніями. Відбувається перехід до більш комплексних моделей, що враховують не лише звітність, а й систему управлінських рішень, спрямованих на сталий розвиток. Важливою тенденцією є впровадження цифрових технологій та автоматизація збору та обробки нефінансових даних, що підвищує їхню точність та доступність [44; 60].

На сучасному етапі розвитку концепції обліку соціально відповідальної діяльності спостерігається ряд ключових тенденцій. Передусім, зростає вимога до глобалізації стандартів, що сприяє уніфікації підходів і створенню єдиного інформаційного простору для нефінансової звітності. Водночас, з'являються нові виклики, пов'язані з необхідністю адаптації міжнародних

стандартів до локальних реалій, врахування специфіки галузей та підприємств різних масштабів.

Зростаюча увага до питань екологічної відповідальності, боротьби з кліматичними змінами та соціальної справедливості ставить перед обліком нові вимоги щодо обсягів і глибинності інформації. Водночас, існує ризик фрагментації систем обліку та звітності, що ускладнює порівняльний аналіз та знижує довіру до нефінансових даних.

Ще одним важливим викликом є необхідність забезпечення прозорості та підзвітності у контексті швидкого розвитку цифрових технологій та можливості маніпуляцій даними. Вирішення цих питань вимагає розробки нових моделей управління нефінансовою інформацією, активного використання технологій блокчейн і штучного інтелекту для забезпечення цілісності та автентичності даних.

Отже, еволюція концепції обліку соціально відповідальної діяльності є свідченням постійного руху до більш відповідального, прозорого та стратегічно орієнтованого управління. сучасні тенденції сприяють її інтеграції у системи корпоративного управління та управління сталим розвитком, але водночас ставлять низку нових викликів, що вимагають постійної адаптації та вдосконалення методів і інструментів обліку. Враховуючи ці аспекти, розвиток обліку СВД має стати ключовим інструментом для забезпечення стійкості та відповідальності сучасних підприємств у глобалізованому світі [31; 65].

Облік соціально відповідальної діяльності (СВД) - це не просто набір звітів або показників, а стратегічний інструмент управління, що дозволяє компаніям відповідати на виклики глобалізації, зростаючих очікувань суспільства та високих стандартів прозорості. В процесі своєї еволюції він перетворився з етичної декларації в системний інструмент стратегічного управління, що інтегрований у корпоративну культуру і операційні процеси.

Таблиця 1.1.

Глибокий аналіз етапів розвитку та сучасних тенденцій

Етап розвитку	Основні особливості та зміни	Вплив на сучасний облік та управління	Основні виклики
Перший (1970-ті)	Етична база, ідеологічні дискусії, відсутність систематизації	Виникнення ідей відповідальності, формування суспільної думки	Відсутність чітких інструментів, нерегульованість
Другий (1980-1990)	Перші стандарти, концепція сталого розвитку, початок нефінансової звітності	Впровадження концепцій ESG, створення перших систем обліку соціальних і екологічних аспектів	Недостатня порівнюваність, низька автоматизація, слабка регуляція
Третій (2000-2010)	Формалізація стандартів, систематизація нефінансових даних, міжнародна інтеграція	Стандарти GRI, ISO 26000, розширення практики нефінансової звітності	Висока складність у порівнянні даних, ризик фрагментації систем
Четвертий (2010-2023)	Цифровізація, автоматизація, інтеграція у стратегічне управління	Впровадження систем автоматичного збору даних, використання AI та блокчейн для цілісності даних	Технічна складність, ризик маніпуляцій, нерівномірний рівень прийняття технологій
Сучасний (2023+)	Глобалізація стандартів, уніфікація, нові технології	Підвищення рівня прозорості, створення глобальних платформ, ESG-рейтинги	Адаптація стандартів до локальних особливостей, боротьба з маніпуляціями даними, ризик фрагментації

Джерела: 13; 20; 44.

Деталізація сучасних тенденцій і викликів:

1. Стандартизація та глобалізація. Зростаюча міжнародна співпраця і стандартизація процесів нефінансової звітності (зокрема через CSRD у Європі, ISSB від Міжнародної фінансової корпорації, TCFD) сприяють створенню уніфікованого інформаційного простору. Це дозволяє компаніям з різних країн і галузей порівнювати свою діяльність та підвищувати довіру інвесторів.

Однак, різноманітність локальних нормативів і культурних особливостей створює ризики фрагментації та ускладнює гармонізацію.

2. Інноваційні технології. Впровадження блокчейну, штучного інтелекту, великих даних (Big Data), IoT відкриває нові можливості для підвищення точності, автоматизації та достовірності нефінансової інформації. Це сприяє зменшенню людського фактора, підвищенню рівня довіри та зниженню ризиків маніпуляцій.

3. ESG та відповідальність у контексті кліматичних змін. Зростання уваги до ESG (екологічних, соціальних та управлінських показників) формує новий підхід до обліку - від простого звітування до стратегічного управління ризиками та можливостями. Важливою тенденцією є перехід від обліку історичних даних до прогнозування та управління майбутніми впливами.

4. Внутрішні та зовнішні виклики:

- Ризик фрагментації систем обліку - через різноманіття стандартів і підходів.

- Проблеми довіри - можливість маніпуляцій даними через недостатню прозорість технологій.

- Впровадження цифрових інструментів - високі витрати і необхідність високої кваліфікації персоналу.

- Локальні особливості - адаптація глобальних стандартів до національних та галузевих вимог.

Перспективи розвитку:

- Інтеграція нефінансової та фінансової звітності - створення єдиної системи управління інформацією.

- Автоматизація та цифрові платформи - для підвищення ефективності та прозорості.

- Розробка універсальних моделей і методик - для порівнянності та об'єктивності нефінансових показників.

- Посилення регуляторної бази - для забезпечення відповідальності та підзвітності підприємств [18; 56].

Отже, еволюція концепції обліку соціально відповідальної діяльності відображає постійне прагнення до більшої прозорості, відповідальності та стратегічної інтеграції нефінансових аспектів в управлінські процеси. В сучасних умовах технологічних інновацій і глобалізації цей процес набуває ще більшої актуальності, але водночас вимагає подолання низки викликів, зокрема щодо уніфікації стандартів, підвищення довіри і адаптації до локальних реалій.

Висновки до розділу 1

Отже, облік соціально відповідальної діяльності (СВД) є важливим інструментом сучасного управління підприємствами у контексті сталого розвитку, оскільки забезпечує систематизацію й відображення нефінансових аспектів їх діяльності, таких як соціальні ініціативи, екологічна відповідальність та управлінські стандарти.

Еволюція концепції обліку СВД проходила кілька ключових етапів: від перших - ідеї етичної відповідальності у 1970-ті роки, через формалізацію стандартів і впровадження систем нефінансової звітності у 1980-1990-х роках, до сучасних стратегічних підходів, що інтегрують цифрові технології та глобальні стандарти.

Глибокий аналіз сучасних тенденцій свідчить, що глобалізація стандартів, технологічний прогрес і зростаюча увага до ESG-показників сприяють уніфікації та підвищенню довіри до нефінансової звітності. Однак, цим процесам супроводжуються виклики у вигляді фрагментації систем, високих вимог до цифрових компетенцій та адаптації міжнародних стандартів до локальних реалій.

Перспективи розвитку обліку СВД пов'язані з подальшою автоматизацією, інтеграцією нефінансових і фінансових даних, розробкою універсальних моделей порівняння та підвищенням регуляторної бази. Це

дозволить підвищити прозорість, відповідальність та конкурентоспроможність підприємств у глобальному просторі.

Враховуючи досвід світової практики та українські реалії, важливо продовжувати гармонізацію національних стандартів з міжнародними та європейськими вимогами для забезпечення інтеграції українського бізнесу в європейський економічний простір і залучення міжнародного «зеленого» фінансування.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОБЛІКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТАХ

2.1. Організаційно-методичні підходи до обліку та звітності

Облік соціально відповідальної діяльності (СВД) у рамках соціальних проєктів вимагає системного підходу, який забезпечує ефективне збирання, обробку та подання нефінансової інформації про діяльність організацій. В даному підрозділі розглядаються основні організаційно-методичні підходи, що формують базу для формалізованого обліку та звітності у сфері соціального впливу.

1. Структурний підхід до організації обліку. Першим етапом є формування внутрішньої структури системи обліку та звітності, яка забезпечує збирання даних на рівні підрозділів, проєктів і окремих заходів. Це передбачає створення чітких процедур щодо визначення відповідальних осіб, форм та періодичності подання звітів, а також використання єдиних форм і стандартів для збору нефінансової інформації.

Основні елементи:

- Визначення об'єктів обліку (соціальні ініціативи, екологічні заходи, волонтерські програми, благодійні акції).
- Встановлення відповідальності за збір і обробку даних на рівні структурних підрозділів.
- Впровадження внутрішніх інструкцій та регламентів щодо порядку ведення обліку.

2. Методологічний підхід до формування показників.

Наступним етапом є розробка методичних рекомендацій щодо обґрунтування та визначення показників, що характеризують соціальну відповідальність. Це включає вибір ключових індикаторів, їхню кількісну та якісну оцінку, а також стандарти їхнього вимірювання.

Основні принципи:

- Врахування міжнародних стандартів (GRI, ISO 26000) для формування показників.

- Врахування специфіки соціальних проєктів та галузевих особливостей.

- Забезпечення об'єктивності та порівнюваності даних.

3. Впровадження автоматизованих систем обліку та звітності.

Застосування сучасних інформаційних технологій є визначальним у підвищенні ефективності системи обліку соціальної відповідальності. Впровадження автоматизованих платформ дозволяє швидко збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги нефінансових даних, що особливо важливо у соціальних проєктах з високою кількістю учасників і складних показників [17; 55].

Основні напрями:

- Використання систем електронного обліку та звітності (ERP-системи, спеціалізовані платформи для нефінансової звітності).

- Інтеграція систем обліку соціальної відповідальності з корпоративною інформаційною інфраструктурою.

- Забезпечення безпеки та цілісності даних через використання сучасних технологій (блокчейн, шифрування).

4. Внутрішній аудит та контроль системи обліку.

Для забезпечення достовірності та об'єктивності даних важливо впроваджувати внутрішній аудит системи обліку та звітності. Це дозволяє виявляти помилки, недоліки та ризики у процесах збору та обробки нефінансової інформації.

Основні засади:

- Регулярні внутрішні аудити та перевірки.

- Впровадження систем контролю якості даних.

- Постійне підвищення кваліфікації персоналу, відповідального за облік.

Облік соціально відповідальної діяльності (СВД) у соціальних проєктах є складним і багаторівневим процесом, що вимагає впровадження системних

підходів, здатних забезпечити достовірність, порівнюваність і прозорість нефінансових даних. В даному підрозділі розглядаються ключові організаційно-методичні аспекти, які формують основу для побудови ефективних систем обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності.

1. Структура системи обліку та звітності.

Одним із перших кроків є формування внутрішньої структури системи обліку. Це передбачає створення централізованих процедур, що регламентують збір, обробку та збереження нефінансової інформації, що стосується соціальних проєктів та ініціатив. Важливо визначити відповідальних осіб або підрозділи, які здійснюють моніторинг і ведення облікових даних, а також розробити стандартизовані форми звітності [21; 63].

Практичні заходи:

- Визначення об'єктів обліку (наприклад, кількість проведених заходів, кількість учасників, оцінка впливу).
- Створення внутрішніх інструкцій та регламентів, що регулюють процес збору й обробки даних.
- Використання єдиних форм звітності для забезпечення порівнюваності та систематизації.

2. Розробка методики формування показників.

Успішне здійснення обліку вимагає чітких методичних підходів до визначення та оцінки нефінансових показників. Це передбачає розробку системи показників, що враховують специфіку соціальних проєктів, їхню цілісність і порівнюваність.

Ключові принципи:

- Врахування міжнародних стандартів: зокрема, рекомендацій GRI, ISO 26000, SASB.
- Об'єктивність та репрезентативність: показники мають бути вимірюваними, обґрунтованими та доступними для перевірки.
- Врахування галузевих особливостей: наприклад, для соціальних проєктів у сфері охорони здоров'я - кількість проведених програм, рівень

задоволеності учасників, для екологічних ініціатив - зменшення викидів, раціональне використання ресурсів.

Розробка показників базується на аналізі ключових аспектів соціальної відповідальності, визначених у стандарті GRI (Global Reporting Initiative), ISO 26000 та інших міжнародних документах (SASB, TCFD).

3. Впровадження автоматизованих систем обліку.

Застосування сучасних інформаційних технологій є критично важливим для підвищення ефективності системи обліку та звітності. Автоматизація дозволяє швидко зібрати, обробити і проаналізувати великі обсяги нефінансових даних, що особливо актуально для обліку соціальних проєктів із багатьма учасниками [37; 51].

Основні напрями автоматизації:

- Використання платформ для нефінансової звітності (наприклад, SAP, Oracle, або спеціалізованих платформ для ESG-звітності).

- Інтеграція систем обліку нефінансових показників з ERP-системами підприємств.

- Застосування технологій Big Data та штучного інтелекту для аналізу великих обсягів нефінансової інформації.

- Використання мобільних додатків для збору даних у польових умовах.

Переваги автоматизації:

- Підвищення точності та достовірності даних.

- Зменшення людського фактора та ризиків помилок.

- Можливість швидкого формування аналітичних звітів для керівництва.

4. Контроль та внутрішній аудит системи обліку.

Забезпечення достовірності нефінансових даних є невід'ємною умовою ефективної системи обліку. Внутрішній аудит і контроль сприяють своєчасному виявленню помилок, недоліків та ризиків, що виникають у процесі збору та обробки інформації.

Основні елементи контролю:

- Регулярні перевірки системи обліку та звітності.

- Впровадження систем внутрішнього аудиту та моніторингу якості даних.

- Відстеження відповідності процесів внутрішнім регламентам та міжнародним стандартам.

- Проведення аудитів незалежними фахівцями для підвищення об'єктивності.

5. Підвищення кваліфікації персоналу.

Важливим аспектом організаційно-методичного забезпечення є постійне підвищення кваліфікації фахівців, відповідальних за ведення обліку та звітності. Це дозволяє підтримувати рівень знань, що відповідає сучасним вимогам міжнародних стандартів та технологічних інновацій.

Засоби підвищення кваліфікації:

- Проведення внутрішніх тренінгів і семінарів.

- Участь у міжнародних конференціях, форумах та освітніх програмах.

- Впровадження систем сертифікації фахівців у сфері нефінансової звітності.

Загалом, організаційно-методичні підходи до обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності мають базуватися на системній структурі, стандартизації показників, застосуванні сучасних автоматизованих технологій і систем контролю. Впровадження таких підходів забезпечує підвищення якості нефінансової інформації, її достовірності та порівнюваності, що є важливим для формування прозорості та відповідальної системи звітності у соціальних проектах.

2.2. Впровадження сучасних інформаційних технологій в систему обліку

У сучасних умовах ефективно ведення обліку соціально відповідальної діяльності вимагає застосування передових інформаційних технологій, що забезпечують автоматизацію процесів, підвищують точність і швидкість обробки даних, а також сприяють прозорості та підзвітності. Впровадження

сучасних ІТ-систем дозволяє організаціям більш ефективно збирати, аналізувати та звітувати нефінансову інформацію за ключовими аспектами соціальної відповідальності.

Нижче наведена таблиця, яка узагальнює основні сучасні технології, їхні функціональні можливості, переваги та приклади застосування у системі обліку соціальної відповідальності.

Таблиця 2.1.

Характеристика технологій, можливості та переваги, приклади застосування

№	Технологія	Основні функції	Переваги	Приклади застосування
1	ERP-системи (Enterprise Resource Planning)	Інтеграція всіх бізнес-процесів, включаючи нефінансовий облік, управління ресурсами, звітність	Єдине інформаційне середовище, автоматичне оновлення даних, зменшення людського фактора	SAP, Oracle ERP, Microsoft Dynamics 365 для збору нефінансових даних та формування звітів
2	Спеціалізовані платформи для ESG-звітності	Автоматизований збір та формування нефінансових звітів відповідно до стандартів GRI, SASB	Полегшення підготовки звітності, відповідність міжнародним стандартам, зменшення часу	GRI Standards Platform, SAP Sustainability Management
3	Big Data-аналітика	Обробка великих масивів нефінансових даних, пошук тенденцій і патернів	Глибокий аналіз, виявлення кореляцій, прогнозування	Аналіз даних соціальних опитувань, моніторинг сталого розвитку, екологічних показників
4	Штучний інтелект та машинне навчання	Автоматичне класифікування даних, прогнозування, автоматичний	Висока точність, швидкість, можливість аналізу неструктурованих даних	Аналіз відгуків учасників про соціальні проекти, автоматичне

		аналіз текстової інформації		формування висновків
5	Мобільні додатки та платформ для збору даних у польових умовах	Збір даних безпосередньо на місці, фотографії, голосові записи, опитування	Мобільність, оперативність, зменшення людських помилок	Збір даних про участь у заходах, екологічний моніторинг, опитування учасників
6	Блокчейн-технології	Забезпечення цілісності і прозорості даних, захист від змін	Висока безпека, необоротність записів	Верифікація волонтерських годин, прозорий облік благодійних внесків
7	Хмарні технології	Доступність даних з будь-якого місця, масштабованість, зменшення витрат	Гнучкість, зручність, зменшення інвестицій у інфраструктуру	Хмарне зберігання нефінансових даних, спільна робота команд

Джерела: 24; 33; 56.

Обґрунтування необхідності впровадження сучасних ІТ-технологій ґрунтується на таких перевагах:

- Автоматизація процесів - зменшує людський фактор та ризики помилок, зменшує час на підготовку звітів.
- Підвищення точності і достовірності - автоматичний збір і обробка даних гарантує їхню актуальність та мінімізує викривлення.
- Забезпечення прозорості та підзвітності - технології, такі як блокчейн, роблять можливим безперечне підтвердження даних та дій.
- Масштабованість і гнучкість - хмарні рішення дозволяють швидко масштабувати систему залежно від обсягів даних і потреб організації.
- Аналіз тенденцій і прогнозування - аналітичні інструменти дозволяють візуалізувати дані, виявляти закономірності, планувати подальші дії.

Глибокий аналіз технологій для обліку соціальної відповідальності представлений в таблицях нижче.

Таблиця 2.2. ERP-системи (Enterprise Resource Planning)

Параметр	Деталізація
Основна функція	Інтеграція всіх бізнес-процесів, включаючи нефінансовий облік, управління ресурсами, формування звітів
Можливості	Автоматичний збір нефінансових даних, інтеграція з зовнішніми системами, автоматична генерація звітів, контроль доступу до даних
Вартість	Висока; включає ліцензійні витрати, підтримку, навчання персоналу
Вимоги до інфраструктури	Потужні сервери або хмарне рішення, високий рівень безпеки даних
Переваги	Повна автоматизація, зниження людських помилок, швидкий доступ до актуальної інформації
Недоліки	Високі початкові інвестиції, складність впровадження, потреба у навчанні персоналу
Приклади	SAP S/4HANA, Oracle ERP Cloud, Microsoft Dynamics 365

Джерела: 45; 47; 62.

ERP-системи забезпечують цілісне управління всіма процесами компанії, у тому числі й нефінансовими аспектами. Вони дозволяють інтегрувати дані від різних підрозділів, що важливо для комплексного обліку соціальної відповідальності. Основні виклики - високі витрати та необхідність у кваліфікованому персоналі.

Таблиця 2.3.

Платформи для ESG-звітності.

Параметр	Деталізація
Основна функція	Автоматизований збір нефінансових показників відповідно до стандартів GRI, SASB, TCFD
Можливості	Відстеження KPI, автоматичне формування звітів, порівняльний аналіз, інтеграція з іншими системами
Вартість	Середня або висока, залежно від обсягу даних і функціоналу
Вимоги до інфраструктури	Хмарна платформа або внутрішній сервер, інтеграція з ERP
Переваги	Стандартизація звітності, зменшення ручної роботи, підвищення відповідності міжнародним вимогам
Недоліки	Можлива складність у налаштуванні під конкретні потреби організації
Приклади	SAP Sustainability Management, GRI Standards Platform, Enablon

Джерела: 43; 50.

Платформи для ESG-звітності - спеціалізовані системи допомагають стандартизувати нефінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів. Вони полегшують підготовку звітів та їхню актуалізацію, сприяючи підвищенню довіри стейкхолдерів.

Таблиця 2.4.

Big Data-аналітика.

Параметр	Деталізація
Основна функція	Обробка великих обсягів нефінансових даних, аналіз тенденцій, виявлення закономірностей
Можливості	Візуалізація даних, прогнозні моделі, автоматичне виявлення аномалій
Вартість	Від середньої до високої, залежно від обсягу даних і складності аналітики
Вимоги до інфраструктури	Потужні сервери або хмарні платформи, інструменти для обробки великих даних (Hadoop, Spark)
Переваги	Глибока аналітика, можливість прийняття обґрунтованих управлінських рішень
Недоліки	Високий рівень складності, потреба у фахівцях з аналізу даних
Приклади	Hadoop, Apache Spark, Tableau, Power BI

Джерела: 35; 38; 59.

Big Data-аналітика дозволяє обробляти та аналізувати масиви нефінансової інформації, отримані з різних джерел (опитування, моніторинг, соцмережі). Це дає змогу виявляти тенденції та ризики, що сприяє більш обґрунтованому управлінню.

Таблиця 2.5.

Штучний інтелект і машинне навчання.

Параметр	Деталізація
Основна функція	Автоматичне класифікування, прогнозування, аналіз текстових і числових даних
Можливості	Обробка неструктурованих даних, автоматичне формування висновків, рекомендацій
Вартість	Від середньої до високої, залежно від складності моделей і обсягів даних
Вимоги до інфраструктури	Обчислювальні ресурси, платформи для навчання моделей (TensorFlow, PyTorch)
Переваги	Висока точність, швидкість аналізу, автоматизація рутинних процесів

Недоліки	Висока складність у налаштуванні, потреба у висококваліфікованих фахівцях
Приклади	Аналіз відгуків, автоматичне формування звітів, виявлення шахрайства

Джерела: 47; 56; 62.

Штучний інтелект і машинне навчання застосовуються для автоматизації аналізу неструктурованих даних - відгуків, звітів, коментарів. Це прискорює процес прийняття рішень, підвищує їхню обґрунтованість.

Таблиця 2.6.

Мобільні додатки та платформи для збору даних.

Параметр	Деталізація
Основна функція	Збір даних у польових умовах, фото, голосові записи, опитування, геолокація
Можливості	Оперативне надходження даних, автоматичне збереження і передача
Вартість	Низька або середня, залежно від платформи і функціоналу
Вимоги до інфраструктури	Смартфони або планшети, мережа інтернет або офлайн-режим
Переваги	Оперативність, зниження людських помилок, зручність у польових умовах
Недоліки	Обмеження функціоналу залежно від пристрою, залежність від мережі
Приклади	Mobile Data Collection Apps, SurveyCTO, KoBoToolbox

Джерела: 47; 54; 56.

Мобільні додатки забезпечують оперативний збір даних у польових умовах, що особливо важливо для екологічних моніторингів, оцінки участі у соціальних ініціативах.

Таблиця 2.7.

Блокчейн-технології.

Параметр	Деталізація
Основна функція	Забезпечення цілісності, прозорості і необоротності даних
Можливості	Верифікація волонтерських годин, благодійних внесків, створення відкритих реєстрів
Вартість	Висока, залежно від платформи і рівня впровадження
Вимоги до інфраструктури	Власний вузол або підключення до публічного блокчейну (Ethereum, Hyperledger)

Переваги	Висока безпека, відсутність фальсифікацій, підвищена довіра
Недоліки	Висока складність, енергоспоживання, необхідність у технічних знаннях
Приклади	Смарт-контракти для волонтерської діяльності, прозорий облік пожертв

Джерела: 22; 30; 45; 56.

Блокчейн гарантує цілісність і прозорість даних, що важливо для підтвердження волонтерської роботи, благодійних внесків або соціальних результатів.

Таблиця 2.8.

Хмарні технології.

Параметр	Деталізація
Основна функція	Централізоване зберігання даних, доступність, масштабованість
Можливості	Спільна робота, резервне копіювання, швидкий запуск нових систем
Вартість	Залежить від обсягів зберігання і використаних сервісів, зазвичай гнучка модель оплати
Вимоги до інфраструктури	Інтернет-з'єднання, обліковий запис у хмарного провайдера (AWS, Azure, Google Cloud)
Переваги	Гнучкість, зменшення капітальних витрат, швидкість розгортання
Недоліки	Залежність від інтернету, безпека даних у хмарі
Приклади	AWS S3 для зберігання нефінансових документів, Google Drive для командної роботи

Джерела: 26; 40; 54.

Хмарні технології забезпечують доступність і масштабованість системи без необхідності великих капітальних інвестицій у інфраструктуру.

Отже, впровадження сучасних інформаційних технологій у систему обліку соціальної відповідальності є невід'ємною складовою сучасної управлінської практики. Це дозволяє підвищити ефективність, прозорість і відповідальність соціально орієнтованих проєктів і ініціатив, а також забезпечує відповідність міжнародним стандартам нефінансової звітності.

2.3. Оцінка ефективності систем обліку в реалізації соціальних проєктів

Оцінка ефективності систем обліку у соціальних проєктах базується на застосуванні різноманітних методів, що дозволяють визначити ступінь досягнення поставлених цілей, рівень автоматизації та точності облікових даних, а також вплив на прийняття управлінських рішень.

Основні методи оцінки:

- Ключові показники ефективності (KPI): дозволяють вимірювати конкретні аспекти роботи системи, такі як швидкість обробки даних, їх точність, рівень автоматизації та відповідність стандартам. Наприклад, зменшення часу підготовки звітів або зростання точності нефінансових даних.

- Аналіз відповідності стандартам (GRI, SASB, TCFD): оцінює ступінь відповідності нефінансової звітності міжнародним стандартам, що важливо для забезпечення прозорості та довіри.

- Аналіз впливу на управлінські рішення: визначає частку рішень, прийнятих на основі даних систем обліку, порівнюючи періоди до і після їх впровадження.

- Оцінка рівня прозорості та довіри: базується на опитуваннях стейкхолдерів (громадськість, партнери), що дозволяє визначити ступінь довіри до організації.

Основні критерії оцінки систем обліку у соціальних проєктах:

- Точність і достовірність даних: мінімізування людських помилок і забезпечення актуальності інформації.

- Швидкість обробки інформації: час від збору даних до формування звітів.

- Автоматизація процесів: рівень автоматизації обробки нефінансових показників.

- Відповідність стандартам та нормативам: ступінь відповідності встановленим міжнародним та внутрішнім стандартам.

- Вплив на управлінські рішення: кількість рішень, що ґрунтуються на даних системи, та їхній вплив на ефективність соціальних проєктів.

Аналіз впливу на управлінські рішення та досягнення цілей сталого розвитку розглянемо більш детально. Ефективні системи обліку сприяють більш обґрунтованому прийняттю управлінських рішень, оскільки забезпечують достовірну і своєчасну інформацію щодо нефінансових аспектів діяльності організації. Це дозволяє:

- Вчасно реагувати на ризики та можливості.
- Підвищувати рівень прозорості та довіри стейкхолдерів.
- Формувати стратегії соціальної відповідальності з урахуванням реальних даних.
- Досягати цілей сталого розвитку через більш цілеспрямовані дії та контроль за їхнім виконанням.

Застосування сучасних цифрових технологій значно підвищує ефективність оцінки систем обліку у соціальних проєктах. Впровадження автоматизованих платформ для збору, обробки та аналізу нефінансових даних дозволяє отримати більш точну та актуальну інформацію, що сприяє швидкому реагуванню на зміни та підвищенню рівня прозорості [32; 41].

Приклади інноваційних підходів:

- Використання систем Business Intelligence (BI): платформи BI допомагають інтегрувати дані з різних джерел, створювати інтерактивні дашборди та візуалізації, що полегшують аналіз і прийняття управлінських рішень.

- Впровадження систем автоматичного збору даних (IoT, мобільні додатки): дозволяють збирати нефінансові показники у режимі реального часу (наприклад, рівень участі у соціальних програмах, дотримання умов проєкту, кількість залучених волонтерів).

- Застосування штучного інтелекту (AI) для аналізу даних: допомагає виявляти тренди, аномалії та закономірності, що сприяє більш обґрунтованому управлінню соціальними проєктами.

Автоматизовані системи звітності забезпечують постійний моніторинг ключових нефінансових показників, що дозволяє керівництву отримувати

актуальну інформацію без затримок, швидко виявляти проблеми та коригувати стратегії.

Переваги автоматичного звітування:

- Зменшення людського фактора та ймовірності помилок.
- Підвищення оперативності прийняття рішень.
- Можливість формування повних і порівнюваних звітів у будь-який час.

Оцінка впливу соціальних проєктів через аналітику великих даних (Big Data). Збір і аналіз великих обсягів нефінансових даних дозволяє оцінювати ефективність соціальних проєктів не лише за формальними показниками, але й у контексті їхнього впливу на цільові групи та суспільство в цілому.

Приклади аналізу:

- Вивчення соціального впливу через аналіз даних із соціальних мереж.
- Виявлення непередбачених наслідків проєктів за допомогою аналізу великих масивів даних.

Отже, дані свідчать про важливість комплексної оцінки ефективності систем обліку у реалізації соціальних проєктів. Застосування різноманітних методів, таких як KPI, аналіз відповідності стандартам та опитування стейкхолдерів, дозволяє отримати об'єктивну картину стану системи, її точності, швидкодії та відповідності нормативним вимогам. Важливою складовою є врахування впливу сучасних цифрових технологій, зокрема систем Business Intelligence, автоматичних платформ збору даних та застосування штучного інтелекту, що значно підвищує точність, оперативність та прозорість оцінювання нефінансових аспектів діяльності. Інноваційні підходи, такі як аналіз великих даних та моніторинг у реальному часі, відкривають нові можливості для більш глибокого розуміння впливу соціальних проєктів та швидкого реагування на виклики. В цілому, ефективна система обліку сприяє більш обґрунтованому прийняттю управлінських рішень, підвищенню довіри стейкхолдерів та успішній реалізації цілей сталого розвитку, забезпечуючи прозорість, відповідальність та стратегічне зростання організацій, що працюють у сфері соціальних проєктів.

Висновки до розділу 2

Отже, ми можемо сказати, що робота свідчить про важливість та актуальність розробки та впровадження сучасних методик і інструментарію обліку соціально відповідальної діяльності у рамках соціальних проєктів. Визначені організаційно-методичні підходи, що ґрунтуються на структурованості системи, стандартизації показників і застосуванні автоматизованих технологій, забезпечують достовірність, порівнюваність і прозорість нефінансової інформації. Значну роль у підвищенні ефективності обліку відіграє інтеграція сучасних інформаційних технологій, таких як ERP-системи, платформи ESG-звітності, Big Data-аналітика, штучний інтелект, мобільні додатки, блокчейн та хмарні сервіси. Вони сприяють автоматизації процесів, підвищенню точності і швидкості обробки даних, а також забезпечують можливості для глибокого аналізу та прогнозування соціальних і екологічних показників. Оцінка ефективності систем обліку через застосування KPI, відповідність міжнародним стандартам, аналіз впливу на управлінські рішення, а також врахування довіри стейкхолдерів дозволяє формувати обґрунтовані управлінські стратегії і підвищувати рівень прозорості.

Таким чином, комплексний підхід до методики та інструментарію обліку у соціальній сфері сприяє не лише підвищенню якості управлінської інформації, але й забезпечує досягнення цілей сталого розвитку, прозорості та відповідальності організацій, що реалізують соціальні ініціативи.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

3.1. Вплив обліку на підвищення ефективності та довіри у соціальних проєктах

Облік соціальної відповідальності відіграє ключову роль у формуванні довіри та підвищенні прозорості діяльності організацій. Вплив систем обліку проявляється у таких сферах:

- Підвищення прозорості: регулярне публікування відкритих звітів і показників, що відповідають міжнародним стандартам, сприяє формуванню позитивного іміджу та довіри з боку громадськості та партнерів.

- Зміцнення довіри: точність і відкритість у звітах підвищують рівень довіри до організації, що важливо для залучення фінансування, партнерських відносин та підтримки громадськості.

- Стратегічне планування: облік нефінансових показників дозволяє більш обґрунтовано формувати стратегії розвитку, визначати пріоритети та контролювати їхнє виконання.

Застосування сучасних систем обліку сприяє більш швидкому та обґрунтованому прийняттю управлінських рішень, що є важливим для реалізації стратегій сталого розвитку. Це дозволяє:

- Вчасно реагувати на соціальні виклики.
- Враховувати нефінансові фактори у процесі прийняття рішень.
- Підвищувати рівень залученості та відповідальності менеджменту.

Термін «*управління*» - широке поняття, що вбирає в себе всі дії та всіх осіб, що приймають рішення; процеси планування, оцінки, реалізації конкретних цільових дій і контролю. У свою чергу, поняття управління в контексті організації соціальних систем одержало назву «соціальне

управління», особливістю якого є те, що не залежно від суб'єкта управління об'єктом виступає суспільство або його окрема, але не автономна від цілого частина. У державному та муніципальному управлінні управлінська діяльність, як відомо, пов'язана із владою, яка може бути досить різною, але перша й відмінна властивість управління полягає в тому, що це - процес цілеспрямованого впливу керуючої системи на керовану для досягнення її ефективного функціонування й розвитку. Тобто вплив суб'єкта управління на об'єкт управління з метою досягнення поставленим суб'єктом управління цілей. Розглядаючи управління муніципальною системою, необхідно відзначити, що цілепокладання - це рух до цілей, визначених місцевим співтовариством, що одержав своє документальне закріплення шляхом реалізації органами місцевої влади своїх повноважень. Основна мета територіального або муніципального управління визначається основною метою суспільства в цілому як системи більш високого порядку. Якщо вона передбачає створення умов, що забезпечують досягнення високої якості життя громадян, гідного життя для кожної людини, то в соціальних підсистемах більш низького рівня інших головних цілей бути не може, а можуть бути різні методи, строки, етапи досягнення головної мети суспільства в цілому [9].

Громадські організації, в свою чергу, в Україні не належать до жодної конкретної системи управління, державної чи місцевого самоврядування, а є самостійними юридичними особами, які діють на основі Закону України «Про громадські об'єднання». Вони є незалежними від держави, хоча їхня діяльність може контролюватися органами влади, наприклад громадських формувань з охорони порядку. Ефективність роботи громадських організацій безпосередньо залежить від рівня їхньої синергії з місцевими громадами та органами влади у процесі реалізації соціально значущих ініціатив.

Як відомо, основним завданням сталого розвитку проголошується задоволення потреб і прагнень суспільства на основі соціо-еколого-економічного розвитку. Важливо підкреслити, що сталий розвиток вимагає задоволення найбільш важливих для життя потреб усіх людей, надання

можливості задовольняти свої прагнення до кращого життя рівною мірою. Сталий розвиток носить динамічний характер, являє собою процес змін, в якому масштаби використання природних ресурсів, напрямок капіталовкладень, орієнтація інноваційно-технічного розвитку та інституціональних змін узгоджується з нинішніми та майбутніми потребами. Підвищення сталості територіальної системи означає підвищення ступеня активного подолання нею несприятливих, у тому числі випадкових, факторів зовнішнього середовища. Найвищою формою стійкості системи є її здатність до саморозвитку, саморегулювання та самоуправління завдяки ефективному використанню внутрішніх і зовнішніх ресурсів. Саме якість життя населення на даний час при сталому розвитку території формує перспективу якості життя населення в майбутньому.

Процес поліпшення якості життя населення має три найважливіші складові:

- 1). Здатність забезпечити основні потреби, без яких неможлива життєдіяльність людини (їжа, житло, здоров'я та безпека).
- 2) Створення умов, що сприяють піднесенню самоповаги людей у результаті формування соціальної, політичної, економічної та інституціональної систем, орієнтованих на повагу людської гідності.
- 3) Свобода особистості: право на вибір.

Концепція свободи особистості містить у собі такі компоненти, як особиста безпека, панування закону, свобода слова, участь у політичному житті суспільства, рівність можливостей. Тобто управління сталим розвитком муніципального утворення - це цілеспрямований процес управління соціально-економічною системою муніципального утворення, що забезпечує стабільність зв'язків, елементів і структури системи в цілому в напрямках росту рівня якості життя населення в гармонії з навколишнім природним середовищем. Головним результатом управління сталим розвитком соціально-економічної системи муніципального утворення має стати повноцінна і здорова людина, поліпшення її життя, створення сприятливих умов для

гармонізації міжнаціональних і міжконфесійних відносин в усіх сферах життєдіяльності.

У сучасних надзвичайно складних соціо-економічних та політичних умовах для України дедалі більше актуалізується необхідність врахування нових глобальних та локальних викликів, здійснення складних реформ та перетворень, вирішення нагальних соціальних проблем та суспільних запитів [8]. Реалізація соціальних проєктів у контексті загальнонаціональних процесів відновлення відіграє ключову роль у досягненні важливих соціальних змін. Це стає можливим завдяки моделюванню соціального середовища, мінімізації суспільних ризиків та вибору оптимальних механізмів для впровадження соціальних ініціатив.

Актуальними стають дослідження, спрямовані на розробку інноваційних стратегій управління соціальними проєктами, які здатні забезпечити стійкий розвиток, ефективну взаємодію з різними стейкхолдерами та прогнозування перспектив соціальних явищ і процесів у динамічно мінливих умовах. Інтеграція актуальних соціальних проєктів у загальнонаціональні процеси відродження сприятиме досягненню важливих соціальних змін і вирішенню гострих суспільних проблем через формування нового соціального середовища. Це уможливить мінімізацію або усунення суспільних ризиків, задоволення нагальних суспільних потреб і запитів, а також дозволить вибрати найефективніші механізми для реалізації соціальних ініціатив. Крім того, такий підхід забезпечує можливість прогнозування розвитку соціальних об'єктів, явищ чи процесів, що підвищує ефективність соціальної дії та її вплив на суспільство. В процесі планування і реалізації соціальних проєктів до вирішення актуальних суспільно значущих проблем дедалі більше залучається широке коло учасників і стейкхолдерів, застосовується практика державного співфінансування соціальних проєктів за участі Міністерства соціальної політики України, Міністерства розвитку громад та територій України, міських та селищних рад, а також долучаються

національні та міжнародні фонди, громадські організації, підприємства та установи тощо.

Така співпраця сприяє консолідації ресурсів і підвищенню ефективності реалізації соціальних ініціатив, і водночас вимагає від залучених сторін розуміння специфіки соціальних проєктів, використання методів дизайн-мислення та задіяння навичок соціального проєктування.

Питання ресурсного забезпечення та фінансування залишаються актуальними та складними, тому їх аналізують різні дослідники. Зокрема, А. Гуменюк, О. Гарматюк, О. Логінова приділяють увагу фандрайзингу соціальних проєктів. О. Поплавська і О. Кир'янова досліджують сутність інжинірингу соціальних проєктів як управлінського процесу, що включає визначення цілей, мотивацію учасників та залучення ресурсів для досягнення соціального блага. Авторам належить ідея розглядати середовище соціального проєкту як екосистему - сукупність учасників і стейкхолдерів із встановленими взаємозв'язками та правилами взаємодії, що функціонують у правовому полі країни та використовують доступні ресурси для досягнення соціальної цінності. Вчені виділяють п'ять ключових етапів для підвищення ефективності проєктування: визначення потреб і цілей, формування команди, розвиток екосистеми, управління процесами та ресурсами, а також оцінка й коригування діяльності. Соціальне проєктування у різних сферах суспільного життя є предметом досліджень українських учених [14]. Зокрема, В. Нікитенко аналізує соціальне проєктування у сфері публічного управління, а Л. Романовська розкриває особливості соціального проєктування у соціальній роботі. Актуальність і складність управління соціальними проєктами на рівні підприємств досліджує Т. Сазонова. Автори доводять, що реалізація соціальних ініціатив компаніями сприяє підсиленню концепції корпоративної соціальної відповідальності, формуванню позитивного зовнішнього і внутрішнього іміджу, збільшенню лояльності працівників і громади, а також залученню державної підтримки й міжнародних грантових організацій. Вчені активно досліджують теоретичні і практичні аспекти управління соціальними

проектами, охоплюючи цілі, залучення ресурсів, мотивацію учасників, розвиток екосистем та фандрейзинг. Значну увагу приділяють класифікації соціальних проєктів, етапам їх впровадження та оцінці результативності. Особливу роль відіграє їхній вплив на корпоративну відповідальність, підвищення лояльності громадськості і працівників, а також роль державної підтримки і міжнародних організацій [2, 5, 13]. Водночас актуальними залишаються питання адаптації традиційних моделей управління до швидких соціально-економічних змін, забезпечення сталого результату проєктів після їх завершення, а також удосконалення співпраці між державними, приватними та громадськими структурами для максимального соціального впливу.

Реалізація соціальних проєктів – це діяльність, спрямована на користь громади, яка відіграє важливу роль у кожному суспільстві, оскільки сприяє його загальному розвитку. Вона допомагає людям зосереджувати свої навички та увагу не лише на власних інтересах, а й на спільному добробуті та в загальному, позитивно впливає на рівень та якість життя населення. Кінцевою стратегічною метою соціального проєкту є формування оптимальних суспільних відносин, які враховують об'єктивні умови та особливості життєдіяльності різних соціальних груп. Соціальне нововведення визначається як специфічний вид управлінського рішення, що передбачає цілеспрямовану зміну певного соціального явища чи процесу, а його реалізація полягає в успішному втіленні цього задуму. Управління соціальними проєктами ґрунтується на підходах та методології проєктного менеджменту, однак має і власну суттєву специфіку, а саме результат соціального проєкту безпосередньо впливає на соціум і його членів, що змінює рівень і якість життя людей, підвищуючи їх добробут; до реалізації соціальних проєктів залучені люди, які мають свої власні потреби та інтереси від реалізації соціального проєкту, що підсилює їх власну мотивацію до досягнення результатів соціального проєкту та підкреслює важливість узгодження дій і комунікації між усіма учасниками проєкту; соціальний проєкт завжди веде до соціальних змін, що зумовлює необхідність управління такими ініціативами, виходячи з

цінностей, які на тривалу перспективу підтримують ці зміни та створюють підґрунтя для стійкості результатів соціального проєкту.

Фандрейзинг (від англ. *fundraising*) - це процес залучення ресурсів (грошових коштів, товарів, послуг, волонтерської допомоги), необхідних для реалізації некомерційних проєктів або підтримки діяльності організації. *Фандрейзинг* - це системний пошук та акумуляція фінансових і нематеріальних активів із різних джерел для досягнення статутних цілей організації. Залучення ресурсів відбувається від міжнародних фондів чи держави (гранти), співпраця з бізнесом (корпоративне спонсорство), масові мікропожертви від приватних осіб (краудфандинг), меценатство та філантропія. Фандрейзингова діяльність потребує особливої прозорості та звітності. Ефективний облік залучених коштів є запорукою довіри донорів, що безпосередньо впливає на стійкість організації.

Крім того, важливо зазначити, що соціальні проєкти часто передбачають співпрацю між різними стейкхолдерами, такими як державні органи, неурядові організації та громади. Ця взаємодія дозволяє враховувати різні точки зору та потреби, що, в свою чергу, підвищує ефективність проєкту. Соціальні проєкти також можуть мати триваліші наслідки, оскільки їх реалізація зазвичай пов'язана з культурними змінами та адаптацією суспільства до нових умов, що більше підкреслює необхідність стратегічного підходу в їхньому управлінні. Критично важливо під час розроблення соціального проєкту надати максимально повну його характеристику за всіма можливими критеріями. Це дозволить точно ідентифікувати соціальну проблему проєкту, визначити тип, створити його детальний профіль і з'ясувати його особливості. Різноманіття типів проєктів є однією з найяскравіших рис соціального проєктування. Застосування проєктних підходів і технологій на різних рівнях, в різних масштабах і часових межах – від масштабних ініціатив до малих проєктів з обмеженими ресурсами – надає соціальному проєктуванню гнучкості та реалістичності. Умови, встановлені в рамках проєкту, суттєво впливають на його форму, а також на шляхи

реалізації, що, вимагає адаптивного підходу до управління соціальними проєктами. Крім того, детальне вивчення характеристик проєкту допомагає виявити потенційні ризики та можливості, що можуть виникнути під час його реалізації, що є важливим для забезпечення ефективності та успішності всього процесу.

Незважаючи на зростаючу увагу до актуальності обліку соціально відповідальної діяльності як важливого інструменту управління сталим розвитком, питання його теоретичного обґрунтування залишаються недостатньо дослідженими. В сучасних умовах швидкого розвитку цифрових технологій і посилення вимог до прозорості та звітності громадські організації та підприємства стикаються з необхідністю удосконалення систем обліку, що здатні забезпечити об'єктивну та повну інформацію про їхню соціальну активність. Водночас, відсутність єдиного підходу до визначення та застосування стандартів нефінансової звітності ускладнює формування ефективних механізмів управління та оцінки результатів. Тому актуальним є подальше дослідження ролі обліку соціальних ініціатив у формуванні довіри, підвищенні відповідальності та стратегічного планування діяльності організацій у сфері сталого розвитку, що дозволить більш обґрунтовано використовувати його як інструмент підвищення ефективності та сталості їхньої роботи.

Враховуючи сучасні дослідження, можна зробити висновок, що розвиток громадських ініціатив і бізнесу за умов сталого розвитку неможливий без застосування відповідних систем обліку, котрі дозволяють оцінювати результати та перспективи діяльності.

Отже, дослідження обліку соціально відповідальної діяльності як інструменту інформаційного забезпечення управління сталим розвитком є актуальним та необхідним для підвищення ефективності соціальних проєктів.

Громадська організація «Година для України» – це ініціатива громадянського суспільства, створена задля підтримки тих верств населення, що зазнали наслідків збройного конфлікту в Україні. Її діяльність зосереджена

на допомозі ветеранам війни, внутрішньо переміщеним особам та інших групах, які потребують підтримки в складних життєвих обставинах. Організація спрямовує зусилля на соціальне відновлення, зміцнення морального духу та збереження національної єдності.

«Година для України» працює на засадах волонтерства, соціальної взаємодопомоги та прозорості. Вона активно залучає волонтерів та співпрацює з іншими громадськими структурами, що дозволяє реалізовувати широкий спектр проєктів: від організації культурних заходів і майстер-класів до проведення інформаційних кампаній та консультацій із соціально важливих питань. Такий підхід сприяє не лише матеріальній підтримці постраждалих, але і духовному відновленню громади, поширенню національних цінностей і солідарності.

Крім того, організація демонструє високий рівень прозорості у своїй діяльності, що підтверджується офіційними реєстраційними даними та відкритістю фінансових потоків за даними державних реєстрів. Це сприяє довірі з боку громадськості та партнерів, з якими вона співпрацює для досягнення спільних соціальних цілей <https://clarity-project.info/edr/45128955> https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/45128955/. У місцевих громадах ініціатива також сприяє мобілізації ресурсів і залученню мешканців до участі у різноманітних соціальних і культурних проєктах, що зміцнює місцевий потенціал і допомагає вирішувати нагальні проблеми <https://trybuhivska-gromada.gov.ua/news/1699426675/>.

Таким чином, «Година для України» є яскравим прикладом сучасної громадської організації, яка об'єднує людей задля спільної мети – підтримки та відновлення країни в умовах кризових ситуацій. Сторінка в фейсбук ГО «Година для України», яка показана на рисунку 1.1. має посилання: <https://www.facebook.com/OneHourForUkraine/>

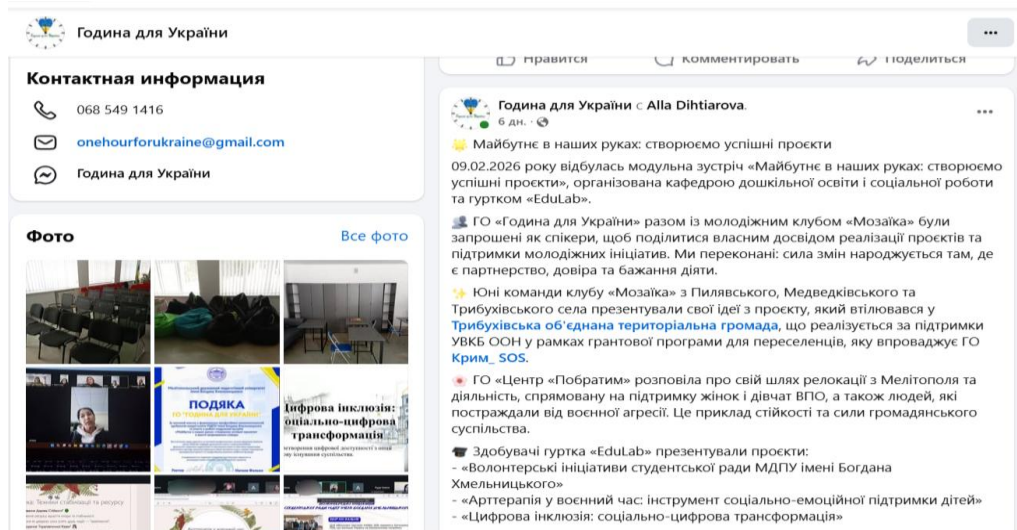

Рис.1.1. ГО «Година для України»

Активність ГО «Година для України» та їхніх проєктів, з урахуванням матеріалів, наданих організацією надано в додатку 1. Таблиця охоплює назву проєкту, терміни, учасників, підтримку та інші важливі аспекти.

Проєкти ГО «Година для України» та їхніми фінансовими затратами зазначені в додатку 2, 3.

Звітування робиться за допомогою таких ресурсів:

- Основні дані збираються через системи бухгалтерського обліку (наприклад, 1С, SAP, або спеціальні програми для НУО).
- Використовуються платформи для збору даних (наприклад, Google Sheets, Airtable) для моніторингу активностей та витрат.
- Звіти готуються відповідно до вимог донорів (наприклад, БФ, міжнародних організацій) - у вигляді фінансових звітів, аналітичних меморандумів.
- Для підвищення прозорості застосовуються спеціальні платформи або системи для публікації звітів (наприклад, на сайті організації, у звітних порталах).

Програми і системи для обліку, моніторингу та звітування фінансової та не фінансової діяльності ГО, з урахуванням потреб у соціально відповідальній діяльності та управлінні проєктами:

1. Бухгалтерські програми для фінансового обліку:

- 1С:Бухгалтерія - широко використовувана в Україні система для ведення бухгалтерського та податкового обліку, з можливістю формування звітів для донорів і контролю витрат.

- QuickBooks - зручна для малих і середніх організацій, має функції для обліку доходів і витрат, генерації фінансових звітів.

- Xero - хмарна система, підходить для міжнародних грантових проєктів, має інтеграцію з банківськими рахунками і можливості для спільної роботи.

2. Моніторинг та управління проєктами:

- Asana або Trello - для планування, відстеження прогресу та управління проєктами.

- Airtable - гібрид таблиць і баз даних для обліку активностей, бюджету і результатів.

3. Звітність та публікація:

- Bitrix24 або Google Sites - для публікації звітів, презентацій та ділової документації.

- Open Collective або Kindful - платформи для прозорого звітування про фінансування і витрати у неурядових організаціях.

4. Спеціалізовані платформи для соціальної відповідальності та ESG-звітності:

- GRI Standards - не програма, а рамкова методологія для підготовки соціальних і екологічних звітів.

- SASB Materiality Map - інструмент для визначення ключових показників для ESG-звітів.

- Diligent ESG - платформа для управління ESG-показниками і звітування.

5. Автоматизація збору даних і аналітика.

- Power BI або Tableau - для візуалізації і аналізу великих обсягів даних щодо реалізації проєктів і фінансів.

- Google Data Studio - безкоштовний інструмент для створення інтерактивних звітів і дашбордів.

Рекомендації з впровадження:

- Обирайте систему, яка відповідає масштабам організації та обсягам даних.
- Забезпечте навчання співробітників і волонтерів для ефективного використання систем.
- Регулярно оновлюйте дані та перевіряйте їхню точність.
- Використовуйте автоматичний імпорт банківських транзакцій і інтеграцію з платіжними системами для спрощення обліку.
- Створюйте шаблони звітів для щомісячної, квартальної і річної звітності. Розподіл фінансів та звітування представлені в таблиці додатку 4.

Облік у соціальних проєктах відіграє ключову роль у формуванні прозорості, підвищенні довіри громадськості та партнерів, а також у забезпеченні ефективного стратегічного управління. Вірна та системна організація обліку дозволяє не лише контролювати використання ресурсів, але й оцінювати реальні результати діяльності, що є важливим для зміцнення репутації організацій та залучення додаткових підтримок.

Значення облікових систем у підвищенні прозорості проявляється у можливості надання об'єктивної, деталізованої та достовірної інформації про хід реалізації соціальних ініціатив, використання фінансових та нефінансових ресурсів, досягнення запланованих цілей. Це сприяє створенню відкритого діалогу з громадськістю і стейкхолдерами, формує позитивний імідж організації та підсилює довіру до її дій.

Облік також є важливим інструментом у стратегічному плануванні та прийнятті управлінських рішень. Системи обліку допомагають виявити найбільш ефективні напрямки діяльності, визначити проблемні зони і ресурси, що потребують додаткової уваги. Завдяки аналітиці нефінансових даних, таких як соціальний вплив, рівень задоволеності учасників та інші показники, керівництво може формувати більш обґрунтовані стратегії, орієнтовані на досягнення довгострокових цілей сталого розвитку.

Облік сприяє зміцненню довіри громадськості та партнерів через впровадження стандартів прозорості та підзвітності, таких як міжнародні стандарти GRI, SASB, TCFD. Вони дозволяють уніфікувати звітність, зробити її більш зрозумілою та доступною для широкого кола користувачів. Розкриття нефінансової інформації у відповідності до цих стандартів підвищує рівень довіри і сприяє залученню інвесторів, донорів та інших стейкхолдерів.

Крім того, автоматизація облікових процесів і застосування сучасних інформаційних технологій значно підвищують оперативність і точність звітності. Це дозволяє швидко реагувати на зміни, коригувати стратегії та оперативно інформувати зацікавлених сторін. Висока ступінь автоматизації також зменшує людський фактор та ризики фальсифікацій, що є важливим аспектом для підвищення довіри.

Ефективність облікових систем у соціальних проєктах відображається і у здатності залучати нових партнерів та донорів, оскільки прозора і підтверджена діяльність створює підстави для довіри та довгострокового співробітництва. Це особливо важливо у контексті залучення фінансування, оскільки інвестори та благодійні організації все більше орієнтуються на об'єктивні дані та прозорість у звітності.

Загалом, облік є невід'ємною складовою підвищення ефективності соціальних проєктів та довіри до них. Впровадження сучасних систем обліку, орієнтованих на прозорість, точність і доступність інформації, сприяє створенню більш відповідальної, відкритої і стійкої системи соціальної діяльності, що відповідає сучасним вимогам і очікуванням суспільства та партнерів.

3.2. Перспективи вдосконалення систем обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності

Для підвищення ефективності систем обліку соціальної відповідальності слід враховувати наступні напрями:

- Інтеграція міжнародних стандартів: гармонізація внутрішніх систем з GRI, SASB, TCFD та іншими стандартами для забезпечення більшої порівнюваності та прозорості.

- Використання інноваційних технологій: застосування хмарних платформ, штучного інтелекту, блокчейн-технологій для автоматизації збору, обробки та збереження нефінансових даних.

- Розвиток систем автоматичного моніторингу та звітності: створення систем, що дозволяють автоматично збирати та аналізувати дані у реальному часі.

Рекомендації щодо впровадження:

- Створювати міжвідомчі робочі групи для розробки та впровадження стандартів.

- Інвестувати у навчання персоналу щодо нових технологій та стандартів.

- Впроваджувати системи тестування та сертифікації для забезпечення високої якості нефінансової звітності.

Обґрунтування перспектив розвитку систем обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності зосереджено на необхідності підвищення їхньої ефективності, прозорості та відповідності сучасним міжнародним стандартам, а також на інтеграції інноваційних технологій. Це дозволить забезпечити більш об'єктивне та системне відображення нефінансових аспектів діяльності організацій, підвищити рівень довіри стейкхолдерів та сприяти сталому розвитку.

Можливі шляхи розвитку систем обліку та звітності:

1. Інтеграція міжнародних стандартів і національних нормативів.

Для підвищення рівня порівнюваності та об'єктивності нефінансової звітності необхідно посилювати відповідність систем обліку міжнародним стандартам, таким як GRI, SASB, TCFD, ISO 26000. Це вимагає розробки та адаптації внутрішніх процедур, форм звітності та показників відповідно до міжнародних рекомендацій. Важливим аспектом є створення єдиних

національних нормативних документів або рекомендацій, що сприятимуть уніфікації процесів і підвищенню їхньої відповідності глобальним практикам.

2. Впровадження автоматизованих і цифрових платформ.

Застосування сучасних ІТ-технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект, машинне навчання, аналітичні системи Big Data, дасть змогу автоматизувати процеси збору, обробки та аналізу нефінансових даних. Це забезпечить підвищення точності, швидкості та об'єктивності звітності, а також зменшить людські помилки і можливості фальсифікацій. Впровадження таких систем дозволить створити інтегровані платформи для моніторингу, аналізу та публікації нефінансових показників у реальному часі.

3. Розвиток системи показників, що враховують нові аспекти сталого розвитку.

Потребує оновлення та розширення набору показників, що відображають сучасні виклики соціальної відповідальності – зменшення вуглецевого сліду, раціональне використання ресурсів, соціальна інклюзивність, етична поведінка, прозорість у ланцюгах постачання. Важливо враховувати нові підходи до оцінки впливу (Impact Measurement), а також застосовувати динамічні й адаптивні індикатори.

4. Розвиток технологій відкритої та прозорої звітності.

Застосування відкритих платформ, що дозволяють широкому колу користувачів отримувати доступ до нефінансових даних, сприяє підвищенню рівня довіри та залученню громадськості. Це включає створення інтерактивних дашбордів, публікацію щорічних звітів у відкритому доступі, а також використання мультимедійних форматів (відео, інфографіка) для більш зрозумілого та привабливого подання інформації.

Рекомендації щодо впровадження інноваційних технологій:

- Створення нормативно-правової бази.

Розробка законодавчих і нормативних актів, що стимулюють впровадження автоматизованих систем обліку і звітності, з урахуванням міжнародних стандартів та інноваційних підходів.

- Проведення пілотних проєктів і демонстраційних платформ.

Тестування нових технологій у реальних умовах на окремих організаціях для визначення їхньої ефективності та адаптації до специфіки різних секторів.

- Підвищення кваліфікації персоналу.

Організація тренінгів, майстер-класів та освітніх програм для фахівців у сфері нефінансової звітності та обліку, зокрема щодо використання сучасних цифрових інструментів.

- Формування мультидисциплінарних команд.

Об'єднання експертів із сфери ІТ, соціології, екології, менеджменту для розробки та впровадження інноваційних систем обліку.

- Забезпечення безпеки даних і конфіденційності.

Впровадження сучасних заходів кібербезпеки, таких як шифрування, біометричний захист, системи управління доступом, для збереження та захисту нефінансової інформації.

Перспективи розвитку систем обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності пов'язані з глобальним трендом на підвищення рівня прозорості, відповідальності та сталого розвитку. Це передбачає перехід до більш гнучких, автоматизованих та орієнтованих на дані систем, що здатні швидко реагувати на нові виклики та вимоги сучасного суспільства. Впровадження інноваційних технологій та інтеграція міжнародних стандартів у національні системи обліку та звітності відкривають широкі можливості для підвищення конкурентоспроможності організацій, підсилюють довіру громадськості та сприяють сталому розвитку суспільства в цілому.

Отже, перспективи вдосконалення систем обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності мають великий потенціал для підвищення їхньої ефективності, прозорості та відповідності сучасним міжнародним стандартам. Інтеграція міжнародних нормативів, таких як GRI, SASB, TCFD, а також розвиток автоматизованих і цифрових платформ, дозволить створити більш об'єктивну та оперативну систему нефінансової звітності, здатну швидко

реагувати на зміни та виклики сучасного суспільства. Важливою є ініціатива щодо розробки та впровадження нових систем показників, що враховують аспекти сталого розвитку, а також активне застосування відкритих платформ для підвищення рівня довіри громадськості.

Реалізація цих напрямів потребує створення відповідної нормативно-правової бази, проведення пілотних проєктів, підвищення кваліфікації персоналу та формування мультидисциплінарних команд фахівців. Забезпечення безпеки даних і конфіденційності є невід'ємною складовою впровадження таких систем.

Загалом, перехід до більш гнучких, автоматизованих і орієнтованих на дані систем обліку та звітності створює широкі можливості для підвищення конкурентоспроможності організацій, зміцнення довіри стейкхолдерів і сприяння сталому розвитку суспільства. Впровадження інноваційних технологій і гармонізація стандартів відкривають шлях до більш прозорості, відповідальної та ефективної системи соціальної відповідальності, що відповідає сучасним вимогам глобального розвитку.

3.3. Стратегії інтеграції обліку соціальної відповідальності в системи управління організаціями

Інтеграція систем обліку соціальної відповідальності у системи управління є ключовим етапом формування цілісної та ефективної стратегії сталого розвитку організацій. Вона передбачає застосування сучасних підходів та моделей, які дозволяють враховувати нефінансові показники у процесах прийняття управлінських рішень, забезпечують прозорість та сприяють досягненню стратегічних цілей.

Одним із основних інструментів є модель Balanced Scorecard (BSC), яка дозволяє включати нефінансові показники, такі як соціальні, екологічні та етичні аспекти, у стратегічний баланс організації. Це сприяє формуванню

більш об'єктивної та багатогранної оцінки ефективності діяльності, а також забезпечує узгодженість цілей різних підрозділів і рівнів управління.

Іншим важливим підходом є врахування Цілей сталого розвитку (Sustainable Development Goals - SDGs), встановлених ООН. Вони інтегруються у системи управління організаціями через розробку відповідних політик, процедур і показників, що дозволяє відслідковувати прогрес у досягненні глобальних цілей, таких як боротьба з бідністю, захист навколишнього середовища, забезпечення рівних можливостей тощо.

Ще одним перспективним напрямом є інтегрована звітність, яка поєднує фінансові та нефінансові показники у єдиному звіті. Це забезпечує цілісне уявлення про діяльність організації, підвищує рівень прозорості та полегшує процес прийняття стратегічних рішень, що враховують усі аспекти її впливу.

На основі сучасних підходів розробляються моделі, що дозволяють:

- Враховувати нефінансові ризики та можливості, що виникають у процесі реалізації стратегії.

- Відслідковувати прогрес у досягненні цілей сталого розвитку та оцінювати їхню реалізацію у реальному часі.

- Забезпечувати цілісне бачення діяльності організації, що сприяє більш ефективному управлінню ресурсами та підвищенню відповідальності.

Запровадження інтегрованих моделей сприяє:

- Покращенню управлінської інформації за рахунок більш повної та структурованої системи показників.

- Зниженню ризиків невідповідності стандартам і регулятивним вимогам.

- Підвищенню довіри інвесторів, партнерів і громадськості через прозорість і відкритість у звітуванні.

На основі розглянутого матеріалу, ми сформуваємо план заходів задля покращення реалізації проєктів, які можна використати на практиці. Головною метою проєкту «Підвищення прозорості та ефективності діяльності громадської організації через впровадження системи обліку та фінансової

звітності» є забезпечення прозорості, підвищення довіри партнерів та громадськості, а також оптимізація управлінських процесів організації шляхом впровадження сучасних облікових та фінансових систем. Основними задачами є: розробка та впровадження внутрішньої системи обліку соціальних ініціатив та фінансової діяльності; створення механізму регулярної фінансової та нефінансової звітності; забезпечення відповідності облікових процесів стандартам прозорості та відкритості (наприклад, GRI, SASB); вивчення податкових аспектів діяльності та забезпечення відповідності податковим вимогам. В таблиці 3.1. представлено план заходів для реалізації соціального проєкту.

Таблиця 3.1.

План заходів для реалізації проєкту «Підвищення прозорості та ефективності діяльності громадської організації через впровадження системи обліку та фінансової звітності»

Етап	Діяльність	Термін	Відповідальні	Результат	Фінансовий план
1	Аналіз існуючих облікових процедур, визначення потреб у автоматизації	1-2 місяці	Головний бухгалтер, менеджер проєкту	Звіт про потреби та технічне завдання	Витрати на консультації, обладнання, розробку
2	Розробка та впровадження системи обліку (програмне забезпечення)	3-4 місяці	ІТ-спеціалісти, бухгалтерія	Запущена система обліку	Вартість ліцензій, налаштування, навчання
3	Формування шаблонів фінансової та нефінансової звітності відповідно до стандартів	2 місяці	Бухгалтерія, аналітики	Стандартні форми звітів	Вартість консультацій, навчання персоналу
4	Проведення тренінгів для команди	1 місяць	Тренери, зовнішні консультанти	Навчений персонал	Витрати на навчання

	щодо роботи з системою обліку та звітності				
5	Перший цикл внутрішньої та зовнішньої звітності, аналіз результатів	1-2 місяці	Менеджмент	Звіти, аналіз ефективності	Витрати на аудит, публікацію звітів

Джерело: [8, 10].

Закладається фінансовий звіт проєкту та щоквартально оновлюється відповідно до міжнародних стандартів. Повинен вестись окремий облік ресурсів та витрат на кожен проєкт для підвищення прозорості. Такий план дозволить систематизувати процес впровадження облікових систем у діяльність громадської організації «Година для України, забезпечить прозорість фінансової діяльності та сприяє сталому розвитку через належний рівень звітності. Впровадження проєкту відбувається з використанням ІКТ та інноваційних технологій [14].

Загалом, стратегічна інтеграція обліку соціальної відповідальності у системи управління створює міцний фундамент для сталого розвитку організацій, сприяє досягненню їхніх довгострокових цілей та підвищенню їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку.

Висновки до розділу 3

Отже, облік соціально відповідальної діяльності є ключовим інструментом підвищення прозорості, довіри громадськості та партнерів, а також стратегічного управління у сферах соціальних проєктів та сталого розвитку. Впровадження сучасних систем обліку сприяє більш обґрунтованим рішенням, швидкому реагуванню на соціальні виклики та підвищенню відповідальності організацій.

Перспективи вдосконалення систем обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності базуються на інтеграції міжнародних стандартів, застосуванні інноваційних цифрових технологій та розвитку систем автоматичного моніторингу. Це дозволить підвищити об'єктивність, прозорість та оперативність нефінансової звітності, що важливо для зміцнення довіри та відповідальності.

Важливою складовою є стратегічна інтеграція облікових систем у управлінські процеси організацій за допомогою моделей, таких як Balanced Scorecard та врахування Цілей сталого розвитку ООН. Це забезпечує більш цілісне уявлення про діяльність, сприяє досягненню довгострокових цілей і підвищенню конкурентоспроможності.

Для реалізації перспективних напрямів необхідно створювати відповідну нормативно-правову базу, розробляти та впроваджувати інноваційні технології, підвищувати кваліфікацію персоналу та формувати мультидисциплінарні команди. Це сприятиме формуванню системи обліку, яка відповідає сучасним вимогам і викликам глобального розвитку.

В цілому, розвиток систем обліку та звітності у сфері соціальної відповідальності сприяє підвищенню їхньої ефективності, прозорості та відповідальності, що є запорукою сталого розвитку суспільства та зміцнення довіри стейкхолдерів.

ВИСНОВКИ

Опрацьовані матеріали свідчать про високий рівень актуальності та значущості поставлених завдань роботи у сучасних умовах розвитку українського суспільства та економіки. В умовах збройної агресії, що триває, особливо гостро постає питання підвищення ролі громадських організацій у підтримці постраждалих, реінтеграції ветеранів і внутрішньо переміщених осіб, а також у сприянні сталому розвитку країни. Саме тому дослідження механізмів обліку та висвітлення соціально відповідальної діяльності набуває особливої важливості, оскільки дозволяє забезпечити об'єктивну інформаційну базу для управління цими процесами, підвищити прозорість і відповідальність громадських структур.

Об'єкт дослідження - процес обліку соціально відповідальної діяльності суб'єктів громадянського суспільства та його вплив на інформаційне забезпечення управління сталим розвитком - є актуальним і комплексним. В рамках роботи здійснено аналіз сучасних підходів до формування систем обліку, їхнього застосування в некомерційному секторі, а також визначено ключові показники й критерії оцінки соціальної відповідальності. Це дозволяє сформулювати теоретичні основи для впровадження більш ефективних систем обліку, що враховують специфіку діяльності громадських організацій і сприяють підвищенню рівня їхньої звітності та відкритості.

Мета дослідження відповідає сучасним викликам і потребам розвитку систем управління у сфері соціальної відповідальності, сприяючи формуванню більш прозорих, підзвітних і відповідальних організаційних структур. Важливим результатом є створення теоретичних і практичних підходів, що дозволять адаптувати міжнародні стандарти та інноваційні технології до українських реалій, забезпечуючи більш об'єктивне та системне висвітлення соціальної активності.

Значна увага у роботі приділяється аналізу діяльності громадської організації «Година для України», яка є яскравим прикладом реалізації

соціально відповідальних ініціатив у контексті сучасної української реальності. Це дозволяє не лише проілюструвати практичне застосування розроблених підходів, але й врахувати особливості діяльності некомерційних структур у сфері соціальної відповідальності. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення внутрішніх політик, стандартів звітності та механізмів моніторингу у подібних організаціях.

Враховуючи поставлені завдання, робота сприяє систематизації сучасних моделей і методів обліку, їх адаптації до особливостей некомерційного сектору, а також формуванню рекомендацій щодо удосконалення систем звітності та управління соціальною відповідальністю. Це особливо важливо у контексті посилення вимог до прозорості та підзвітності громадських організацій, що визначає їхню роль у реалізації стратегій сталого розвитку.

Загалом, результати дослідження мають вагомим практичне і наукове значення. Вони сприятимуть підвищенню рівня відповідальності громадських структур, зміцненню довіри громадськості та партнерів, а також формуванню більш ефективних механізмів управління у сфері соціальної відповідальності. Це, у свою чергу, сприятиме реалізації цілей сталого розвитку України, зокрема через забезпечення об'єктивного, прозорого і системного висвітлення соціально відповідальної діяльності суб'єктів громадянського суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранов А. Автоматизація нефінансової звітності: сучасні підходи. Харків: Видавничий дім «РОЗДІЛ», 2020.
2. Беляєва І.В. Порівняльний аналіз міжнародних стандартів нефінансової звітності. Журнал економіки і управління, №3, 2021. с. 45-58.
3. Білодід В.В. Облік соціальної відповідальності підприємств: сучасний стан та перспективи розвитку. Журнал «Облік і аудит», № 2, 2018. с. 45-52.
4. Бойко В.С. Інформаційні системи у нефінансовому обліку. Київ: НАН України, 2017.
5. Бондаренко В.П. «Роль нефінансової звітності у стратегічному управлінні організаціями» // Вісник економічних досліджень, 2021.
6. Будько О.В. Облік соціальної відповідальності діяльності як інформаційна основа управління сталим розвитком. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 20. С. 33-38.
7. Волков В.П. Організаційні аспекти обліку нефінансової інформації. Харків: ХНУРЕ, 2019.
8. Гаврилова Л.В. Облік і звітність у системі соціальної відповідальності підприємства. Київ: Наукова думка, 2018.
9. Глобальна ініціатива з управління корпоративною відповідальністю (GRI). Стандарти GRI, 2021. URL: <https://www.globalreporting.org/>
10. Глобальний звіт про сталий розвиток (GRI). Стандарти та рекомендації, 2021. URL: <https://www.globalreporting.org>
11. Годнюк І.В., Семенишена Н.В. Соціальний облік та звітність, як інструменти соціальної відповідальності. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2017. Випуск 26. С. 131-140.
12. Грудзевич Ю.В. Методика оцінки соціальної відповідальності підприємств. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020.
13. Гусєва Н.В. і співавт. Облік і звітність у системі корпоративної соціальної відповідальності. Київ: Наукова думка, 2018.

14. Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) URL: https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/mizhнародne-spivrobotnictvo/mizhнародni-standarti/direktivi_es/direktivi-Jes.html
15. Європейська Комісія. Директива CSRD: Положення щодо нефінансової звітності. 2022. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj/eng>
16. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність». № 2344-VI, 2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>
17. Іваненко В.М. Контроль і аудит у нефінансовому обліку. Київ: Академія управління, 2019.
18. Коваленко О.В. Показники нефінансової звітності: методичні основи. Київ: Центр досліджень сталого розвитку, 2021.
19. Ковальчук С.П., Покиньчерда В.В., Откаленко О.М. Концептуальні підходи до трактування сутності соціального аудиту витрат. Ефективна економіка. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6989>
DOI: 10.32702/2307-2105- 2019.4.38
20. Король С.Я. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія та методологія обліку: монографія. Київ: КНТЕУ, 2016. 416 с.
21. Кулініч Т.В., Пермінова О.С. Успішне управління соціальним проектом: від ідеї до реалізації. ГО. Мистецтво наукової думки. Економічні науки. 2018. (№ 1). С. 71–74. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2617-7064/article/view/70>
22. Левицька С.О. Соціальний облік: методичний підхід та організаційне забезпечення. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2014. № 797. С. 255-262.
23. Лемішовська, О.С. Бухгалтерський облік як інформаційна основа відображення соціальної складової компанії: сучасна проблематика та минулий досвід побудови рахівництва в системі західноукраїнської кооперації за часів Австро-Угорщини та міжвоєнної Польщі. *Проблеми теорії та*

- методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*, (3(56), 2023. С. 21–27. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2023-3\(56\)-21-27](https://doi.org/10.26642/pbo-2023-3(56)-21-27)
24. Логінова О. Фандрайзинг соціальних проєктів / О. Логінова // *Економічні горизонти*, 2024, № 1(27). С. 70–78. DOI: 10.31499/2616-5236.1(27).2024.298781
25. Матюшенко О.В. Соціальне проєктування: теоретичні підходи до визначення / О.В. Матюшенко // *Проблеми сучасних трансформацій*, 2022. № 4. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2022-4-02-01>
26. Мельник В.В. Стратегії управління сталим розвитком підприємств. Київ: Центр навчальної літератури, 2020.
27. Міжнародна організація праці (МОП). Облік соціальної відповідальності: підходи та стандарти. Женева, 2019. URL: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-02/wcms_768827.pdf
28. Міжнародний стандарт соціальної відповідальності. ISO. ISO 26000:2010. URL: <https://aop.nmu.org.ua/ua/metodicki/specialist/opg/lzi/zakon/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%20ISO%2026000.pdf>
29. III Міжнародна науково-практична конференція «Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід». Батарейна І.О., Сахно Л.А. ДБТУ, м. Харків, 14 листопада 2025 року.
30. Національний стандарт України «Звіт про соціальну відповідальність» (НАССР), 2022.
31. Національні стандарти України з управління соціальною відповідальністю та нефінансовою звітністю, 2022.
32. Національні стандарти України. Звіт про соціальну відповідальність. Методичні рекомендації. Київ: Мінфін України, 2022.
33. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій: монографія / Є.А. Карпенко, О.В. Карпенко, А.І. Мілька [та ін.]. Полтава: ПУЕТ, 2021. 410 с.

34. Першин В.В. Облік нефінансової звітності підприємств. Київ: Наукова думка, 2020.
35. Петрова Н., Лозова М. Європейська інтеграція та обліково-аналітичні трансформації: проблеми та рішення / Фінанси України, 2020. С. 12–19.
36. Пилипів Н.І., П'ятничук І.Д. Необхідність побудови обліково-інформаційного забезпечення соціальної відповідальності бізнесу. Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в умовах переходу до Індустрії 4.0: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 березня 2020 року. Рівне : НУВГП, 2020. С. 151-154.
37. План для Ukraine Facility 2024 – 2027. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/insights/2023/03/get-ready-for-a-new-level-of-esg-reporting.html>
38. Покинъчерда В. В., Копняк К. В. Обліково-інформаційне забезпечення корпоративної соціальної відповідальності бізнесу. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9433>
DOI: [10.32702/2307-2105-2021.10.85](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.10.85)
39. Покинъчерда В.В. Соціальна відповідальність бізнесу: обліково-теоретичний аспект. Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 08-09 квітня 2020 р.). Тернопіль: Крок, 2020. Т.1 Ч.1. С. 262-265.
40. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 66-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/66-2020-%D1%80#Text>
41. Правдюк Н.Л. Соціальні аспекти бухгалтерського обліку. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. № 12. С. 91-101.
42. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

43. Руденко О.В., Кондратюк О.М., Горєва А.С. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, обліковий аспект та нефінансова звітність. Ефективна економіка. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8385>
DOI: 10.32702/2307-2105- 2020.11.102.
44. Сахно Л.А., Батарейна І.О. Облік соціально відповідальної діяльності як інструмент інформаційного забезпечення управління сталим розвитком. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації, 2025. Випуск 3-4. С. 26-34. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2025.03-04.026>
45. Сахно Л.А., Корощенко М.Г. Вплив воєнного стану на аудит та аудиторську діяльність // Редакційна колегія, 2022. С. 200.
46. Сахно Л.А. Управлінський облік: аналітичний аспект / За ред. Л.В. Синяєвої // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки), 2018, № 1(29). С. 192–198.
47. Сахно Л.А. Переваги та виклики застосування штучного інтелекту в обліку та аудиті // Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 8 листопада 2024 р.; Держ. біотехнологічний ун-т. Харків: ДБТУ, 2024. С. 308–310. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua//handle/123456789/60867>
48. Смілянець В.І. Облік корпоративної соціальної відповідальності в Україні. Журнал «Бухгалтерський облік», 2019. № 4, с. 12-19.
49. Стоєва Т.С., Сахно Л.А. Облік і аудит фінансових результатів діяльності підприємства // Цілі сталого розвитку у вітчизняних реаліях: студентський погляд на проблему: тези доповідей III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. Видавництво Львівської політехніки, 2018. С. 137–138.
50. Стрижко М.А., Ковалевська А.В. Концептуальні основи розробки соціальних проєктів організацій. Молодий вчений. 2021. № 3 (91). С. 372-378. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-3-91-78>

51. Сучасні технології менеджменту, інформаційне, фінансове та облікове забезпечення розвитку економіки в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 16–17 квітня 2020 року. Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2020. 557 с. URL: <http://feb.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Gritsayenko-Mikola-Gritsayenko-Galina-Tezi-CHerkasi.pdf>
52. Тернопільська В.І., Бакуліна О.С. Актуальність питання соціальної політики в Україні. Східна Європа : економіка, бізнес та управління. 2020. Вип. 1 (24). С. 191–194.
53. Управління сталим розвитком : підручник для магістрів з управління та адміністрування [В.П. Бех, Ю.В. Бех, М.В. Туленков, А.А. Кравченко, Л.М. Макаренко, О.Г. Рябека, Н.В. Крохмаль, В.В. Чепак, Я.О. Чепуренко] ; за заг. ред. В.П. Беґа, М.В. Туленкова ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова, Центр наукових досліджень проблем управління сталим розвитком. Київ: Каравела, 2018. 538 с.
54. Управління проєктами: проєктний підхід в сучасному менеджменті: Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції фахівців, магістрантів, аспірантів та науковців. Одеса: ОДАБА. 2023. 497 с. URL: https://odaba.edu.ua/upload/files/Materiali_konferentsii_UP_2023.pdf
55. Bharadwaj A., El Sawy O.A., Pavlou P.A., & Venkatraman N. "Digital Business Strategy: Toward a Next Generation of Insights." MIS Quarterly, 37(2), 2013. P. 471–482.
56. Funtikova O., Andrushchenko T., Pimenova O., Hrechanovska O., Batareina I. Technological adaptation of Ukraine's educational and scientific system under the XXI Century: humanitarian crisis. Revista Eduweb, 19(3), 2025. P. 199-214. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2025.19.03.13>
57. European Commission. Guidelines on Non-Financial Reporting, 2019.
58. Grau, Corporate Social Responsibility and Stakeholder Management. Routledge, 2018.

59. IIRC. The International Framework for Integrated Reporting, 2013.
60. Kaplan R.S., Norton D.P. The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action, 1996.
61. KPMG. The Future of Sustainability Reporting, 2021.
62. Lozano R., et al. «A holistic perspective on corporate sustainability» // Journal of Cleaner Production, 2018.
63. Humeniuk A., Garmatiuk O. Prospects for the development of fundraising activities in Ukraine. SWorldJournal. № 21. Part 2, 2023. P. 54–58. DOI: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2023-21-02-053>
64. OECD. Data-Driven Innovation for Social Impact, 2020.
65. Social and environmental costs: the impact of accounting and analytical support on enterprises' sustainable development in Germany and Ukraine. O Sokil, D Zvezdov, V Zhuk, S Kucherkova, L Sakhno. Economic Annals-XXI/Ekonomičnij Časopis-XXI, 2020. DOI: 10.21003/ea.V181-11
66. Transparency International. Annual Report on Trust and Transparency, 2022.
67. UN Global Compact. Guide to Sustainable Reporting, 2020.
68. United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, 2015.
69. Wagner R. The Role of Non-Financial Reporting in Corporate Responsibility. Journal of Business Ethics, 154(2), 2019. P. 273-287.
70. World Economic Forum. Harnessing Technology for Sustainable Development, 2022.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Активність ГО «Година для України» та їхніх проєктів, з урахуванням матеріалів, наданих організацією. Таблиця охоплює назву проєкту, терміни, учасників, підтримку та інші важливі аспекти.

Назва проєкту/заходу	Терміни	Учасники	Підтримка/Партнери	Мета/Опис	Результати/Досягнення	Додаткові відомості
Ветеранський центр «Печера Велетнів»	2024-2025 роки	Ветерани, члени родин, громада, ГО «Година для України»	Трибухівська громада, БФ «МХП-Громаді», ТОВ Гадз-Агро	Реінтеграція ветеранів, підтримка родин, соціальні програми	Створення сучасного центру, залучення грантів, партнерств	Представлений на Форумі з впровадження Інституту помічника Ветерана, модель поширюється
Школа лідерів громад від Фонд «МХП-Громаді»	2 дні (вересень-жовтень 2025)	Лідери громад, активісти, молодь, ветерани	Фонд «МХП-Громаді», Маріупольський університет	Навчання з ШІ, командотворення, лідерство, проєктивний менеджмент	Формування навичок, ідеї для спільних проєктів	Включає тренінги Олександра Думишинця, Маріупольський університет
Форум «ReStart: Тернопільщина. Жити і творити»	2025	Громадські діячі, ветерани, молодь, організатори	ГО «Година для України», Тернопільська ОВА	Досвід роботи ветеранського центру, обмін досвідом	Поширення моделі, налагодження співпраці	Представлення досвіду центру «Печера Велетнів»

Третій круглий стіл у Чорткові	2025	Фахівці, ветерани, громади	ГО «Освітньо-аналітичний центр розвитку громад»	Підтримка ветеранів, грантові програми, підтримка ВПО	Розробка рекомендацій, обмін досвідом	Обговорення грантових можливостей, підтримка ВПО
Проект «Рідний незнайомиць»	2025	Ветерани, сім'ї військових, психологи	ГО «Година для України», БФ «Право на захист»	Психологічна та емоційна підтримка	Реалізація програми підтримки родин	Консультації, підтримка у поверненні до цивільного життя
Відвідування фермерського господарства «Гадз»	2025	Ветерани, громада, фахівці	ГО «Година для України», фермерське господарство	Ознайомлення з можливостями для працевлаштування	Формування потенціалу для розвитку сільського господарства	Візити та екскурсії, пошук можливостей для ветеранів
Проект «Мозаїка» (молодіжний клуб)	2025	ВПО, молодь, діти ветеранів	ГО «Година для України» УВКБ ООН	Створення безпечного простору, інтеграція, розвиток талантів	Проведення тренінгів, квестів, заходів	Реалізація через грантову підтримку, активна молодь
Форум «Як ОТГ знайти міжнародних партнерів»	2025	Громадські діячі, органи влади	ГО «Освітньо-аналітичний центр розвитку громад»	Міжнародна співпраця, обмін досвідом	Зміцнення партнерств, пошук грантових	Участь представників 8 областей

					можлив остей	
Проект «Підтримка спроможнос ті ВПО»	2025	ВПО, громад и, влада	БФ «Крила надії», Міжнато рна підтримк а	Інтеграц ія, житло, освіта, працевла штуванн я	Підгото вка планів, коорди нація дій	Обговорен ня потреб, створення планів дій
Навчання з проектного менеджмент у	2 дні (жовте нь 2025)	Предст авники громад, активіс ти	ГО «Година для України» , Маріупо льський універси тет	Навички планува ння, бюджету , фандрей зингу	Реаліза ція ідей у громада х	Заняття з Сергієм Волохатим , практика
Конкурс «Золотий фліпчарт»	2025	Громад ські організа ції, ветеран и, молодь	ГО «Освітнь о- аналітич ний центр»	Заохоче ння проектн их ідей, популяр изація	Визнач ення перемо жців, нагород ження	Онлайн- голосуван ня, експертне оцінюванн я
Вебінар з підтримки ветеранів	2025	Ветеран и, фахівці, роботода вці	Українсь кий ветеранс ький фонд	Інтеграц ія, підтримк а, психоло гічна допомог а	Підвищ ення обізнан ості, обмін досвідо м	Онлайн- захід, реєстрація

Проекти ГО «Година для України» та їхніми фінансовими затратами.

№	Назва проекту	Фінансові затрати, грн	Коментар
1.	Ветеранський центр «Печера Велетнів»	360,000	Реалізація проекту «Рівний рівному»
2.	Молодіжний клуб «Мозаїка»	160,000	Реалізація проекту «Мозаїка»
3.	Хаб стійкості	149,000	Меблювання центру
4.	Аквапарк	50,000	Організація активного відпочинку для молоді та дітей
5.	За підтримки БФ «Крила Надії»	45,000	Співфінансування різних заходів
6.	Реалізація «Рівний рівному»	360,000	Інтеграція ВПО та підтримка ветеранів
7.	Від громади	10,000	Вклад громади

Дана таблиця, яка відображає облік соціально відповідальної діяльності ГО «Година для України» та їхніх проєктів, з урахуванням усіх важливих аспектів, включаючи назву проєкту, терміни, учасників, підтримку, цілі, результати і фінансовий розподіл.

Проєкти ГО «Година для України», з урахуванням важливих аспектів.

Назва проєкту/ заходу	Терміни	Учасники	Підтримка/ Партнери	Мета/Опис	Результати/ Досягнення	Додаткові відомості
Ветеранський центр «Печера Велетнів»	2024-2025 роки	Ветерани, члени родин, громад а, ГО «Година для України»	Трибухівська громада, БФ «МХП-Громаді», ТОВ Гадз-Агро	Реінтеграція ветеранів, підтримка родин, соціальні програми	Створено сучасний центр, залучено гранти, поширена модель через Форум з впровадження	-
Школа лідерів громад від Фонд «МХП-Громаді»	2 дні (вересень-жовтень 2025)	Лідери громад, активісти, молодь, ветерани	Фонд «МХП-Громаді», Маріупольський університет	Лідерські навички, командотворення, проєктний менеджмент	Навички сформовані, ідеї для спільних проєктів	Тренінги Олександра Думишина, Маріупольський університет

Форум «ReStart: Тернопільщина»	2025	Громадські діячі, ветерани, молодь, організатори	ГО «Година для України», Тернопільська ОВА	Обмін досвідом, поширення моделі ветеранського центру	Відбувся обмін досвідом, налагоджено співпрацю	Представлення досвіду «Печери Велетнів»
Третій круглий стіл у Чорткові	2025	Фахівці, ветерани, громади	ГО «Освітньо-аналітичний центр розвитку громад»	Розробка рекомендацій, обмін досвідом	Обговорення грантових можливостей, підтримка ВПО	-
Проект «Рідний незнайомиць»	2025	Ветерани, сім'ї військових, психологи	ГО «Година для України», БФ «Право на захист»	Психологічна і емоційна підтримка	Підтримка родин, повернення до цивільного життя	Консультації, психологічна допомога
Відвідування фермерського господарства «Гадз»	2025	Ветерани, громада, фахівці	ГО «Година для України», фермерське господарство	Ознайомлення з можливостями працевлаштування	Поширення потенціалу сільського господарства	Експертизи, пошук можливостей для ветеранів

Проект «Мозаїка» (молодіжний клуб)	2025	ВПО, молодь, діти ветеранів	ГО «Година для України», УВКБ ООН	Створення безпечної простору, розвиток талантів	Тренінги, заходи	Реалізація через грантову підтримку
Форум «Як ОТГ знайти міжнародних партнерів»	2025	Громадські діячі, органи влади	ГО «Освітньо-аналітичний центр розвитку громад»	Міжнародна співпраця, пошук грантових можливостей	Зміцнення партнерств, участь 8 областей	-
Проект «Підтримка спроможності ВПО»	2025	ВПО, громади, влада	БФ «Крила надії», міжнародна підтримка	Інтеграція, житло, освіта, працевлаштування	Створені плани, координація дій	Обговорення потреб, планування
Навчання з проектного менеджменту	Жовтень 2025	Представники громад, активісти	ГО «Година для України», Маріупольський університет	Планування, бюджетування, фандрейзинг	Практичне застосування ідей у громадах	Тренінг з Сергієм Волохатим
Конкурс «Золоті»	2025	Громадські	ГО «Освітньо-	Заохочення	Визначено переможців,	Онлайн-голосування

й фліпчарт »		організації, ветерани, молодь	аналітичний центр»	проектних ідей, популяризація	нагородження	ння, експертна оцінка
Вебінар з підтримки ветеранів	2025	Ветерани, фахівці, роботодавці	Український ветеранський фонд	Інтеграція, психологічна допомога	Підвищення обізнаності, обмін досвідом	Онлайн-захід, реєстрація

Розподіл фінансів і звітування.

№	Назва проєкту	Фінансові затрати, грн	Коментар щодо звітування та обліку
1.	Ветеранський центр «Печера Велетнів»	360,000	Звітування через програму «Джерела фінансування», використання системи 1С, підготовка фінансових звітів за стандартами (наприклад, МСФЗ або внутрішніми стандартами організації).
2.	Молодіжний клуб «Мозаїка»	160,000	Аналогічно — облік через бухгалтерську систему, звіти про використання коштів, контроль витрат.
3.	Хаб стійкості	149,000	Облік меблювання та інвентарю, фінансовий звіт із детальним розподілом по статтях.
4.	Екскурсії (наприклад, Аквапарк)	50,000	Документальне підтвердження витрат, звітування через програму обліку витрат.
5.	Організовані заходи, за підтримки БФ «Крила Надії»	45,000	Спільний облік, звіти за окремими контрактами/проєктами.
6.	Реалізація «Рівний рівному»	360,000	Детальний фінансовий звіт з розподілом по категоріях та етапах.
7.	Вклад громади (наприклад, одноразова допомога)	10,000	Облік і звітування через внутрішню систему або Excel-таблиці.